

SAMBAND

No. 76. August 1914.

“Samband” udkommer hver maaned, er tilegnet bygdelaagbevægelsen og vil søge at fremme bygdelaagenes formaal og virke for deres fremgang og trivsel. En flerhed af dem har enten tilsagt det sin støtte eller anbefaler det til sine medlemmer. Abonnementspris, \$1.00 aaret; enkelte hefter 10 cents hvert.

Udgives af SAMBAND PUBLISHING ASSOCIATION, 322 Cedar Ave., Minneapolis, Minn.

Bestyrer og redaktør:

A. A. Veblen.

ISSUED MONTHLY AT MINNEAPOLIS, MINN.

Entered as second-class matter December 5, 1910, at the post office at Minneapolis, Minn., under the Act of March 3, 1879.

Dr. Biornstads Klinik og Sanatorium

ET BADESTED, DOKTORKONTOR, SANATORIUM OG
"HOT SPRINGS" PAA EN GANG OG PAA ET STED.

Ethvert fornuftigt menneske vil forstaa hvilken kolossal fordel det er for et sygt menneske at komme til et sted, hvor han eller hun kan faa **hver eneste** behandlingsmetode, som den moderne lægevidenskab kjender. En slig plads er **Dr. BIORNSTADS KLINIK OG SANATORIUM** i Minneapolis. Dr. Biornstads reputation for helbredelse af haardnakkede, langvarige sygdomme er kjendt over hele Nordvesten. Ingen doktorinstitution i landet har et mere komplet udstyr for behandling og kur for alle slags slemme sygdomme, der har trodset al anden behandling. Dr. Biornstad har gjort behandlingen af disse sygdomme til sit livsarbejde og sit livsstudium, og med hensyn til resultaterne kan han referere til ledende mænd og kvinder over hele Nordvesten. Hvis De er syg og nedbrudt og medicinen og anden behandling har været forgjæves, saa tag en tur til Minneapolis og til Dr. Biornstad. Et slikt besøg vil maaske betyde gjenvunden helse og livslykke. De vil der faa et hyggeligt, koseligt hjem og akkurat den kost og pleie, som passer for Deres sygdom. Kom straks eller skriv idag til **Dr. BIORNSTAD, M. D.**, fortæl om sygdommen og forlang fri, rigt illustreret bog: "**NY VIDENSKAB FOR HELBREDELSE AF SYGDOM**" samt "**VIDNESBYRD FRA LEDENDE NORDMÆND OG AMERIKANERE.**"

2244 Nicollet Avenue

Direkte sporvogn til os fra alle jernbanestationer.

Samband

is a monthly magazine devoted to old country folk-lore, tradition, and history, and historical and biographical sketches from the Norwegian settlements in America. It is especially dedicated to the bygdelaag movement among Americans of Norwegian origin or descent, and seeks to further the growth of the bygdelaag societies and the attainment of their aims and objects.

Subscription price, \$1.00 a year.

Single copies, 10 cents.

Published at 322 Cedar Ave., Minneapolis, Minn., by the
Samband Publishing Association.

Manager and editor:

A. A. Veblen.

Indhold af No. 76, August 1914.

	Side.
Den nordiske sagnverden. Dr. O. E. Hagen	543
Træk fra nybyggerlivet. C. N. Remme	547
Optegnelser ved S. G. Bertilrud	551
Bedstemoder. Ida Maria Axnes	555
Numedals mindegave. H. H. Strøm og T. T. Risteigen	555
Fra Mjøsenlagets stevne i Minneapolis. Dr. C. L. Opsal	557
En sandfærdig Numedalsskrøne. O. O. Enestvedt	563
Et kapitel af de norske indvandreres historie. Mrs. A. M.	564
Krigsfaren. "Nordisk Tidende".	568
Gammelt og nyt fra Numedal. G. Gregerson	572
Mindegaven til Valdris. Juul Dieserud	577
Valdrisstevner	581
Smaastykker	583
Liste over nordmænd blandt Wisconsin tropper. VIII. A. L. Lien	587

Vi tillader os at kalde vore læsers opmærksomhed hen paa avertissementerne. De er fra paalidelige firmaer alle sammen og at stole paa. Nævn "Samband" naar du svarer paa dem.

Et Spørgsmaal til Forældre.

Ønsker De at Deres børn maa have de samme interesser som De selv?

Ønsker De at Deres børn maa vedligeholde kærligheden til det folk fra hvilket de stammer?

Ønsker De at Deres gutter og piker maa omfatte med interesse de skoler som nordmænd har bygget, de kirker som nordmænd har reist, de foreninger og samfund som nordmænd har stiftet, det arbeide som nordmænd har utført i sit nye fædreland?

Ønsker De at Deres gutter og piker maa holde det for ære at de er nordmænds ætlinger?

Hvis De ønsker at disse ting maatte være og vedblive, da maa De faa Deres børn interesseret i læsning som fremholder nordmændenes liv og nordmændenes virke. At vække saadan interesse er den opgave som bladet NORWEGIAN-AMERICAN har sat sig. Vil De støtte denne opgave, saa faa bladet i Deres hjem. Frit prøveeksemplar faaes ved at skrive til

NORWEGIAN-AMERICAN

Dept. C.

Northfield, Minn.

“17de Mai Festskrift”

som præmie for abonnent paa “Samband”.

Paa indsiden af omslaget averteres 17de Mai festskrift. Det er en bog som indeholder en mængde fuldt paalidelige oplysninger, især om bygdelagene, og enhver bygdelagsmand bør ha og opbevare det. Sambands læsere faar nu en ekstra god anledning til at forskaffe sig denne bog, idet vi tilbyder den som præmie frit tilsendt til enhver, som bestiller Samband og betaler en dollar i forskud for et aar, og til gamle abonnenter som betaler en dollar i forskud for et aar. Bogen bør bli mere udbredt blandt vort folk. Der er et oplag af den tilbage siden 17de Maifesten, og vi gir dette tilbud for at faa den udbredt der hvor den kan gjøre det største gavn.

Skriv til

Samband

322 Cedar Ave.,

Minneapolis, Minn.

Samband.

No. 76

August

1914

Den nordiske Sagnverden.

Dr. D. E. Sagen.

Den menneskelige aand higer stedse efter at trænge ind i det hemmelighedsfulde. En uimodstaelig drift har altid loffet den ind paa det forborgnes omraade. Ikke haab om virkelige seirvindinger, det skjultes aabenbarelse, drager den; det er det forborgnes trylleri, et vindpust, som gjennembærer verdensaltet, en rost, hvis lydølger uafsladelig slaa mod aandens og evighedens kyster — slaa i hellig taftgang mod hjertets strenge — snart som en jagte hvissen, snart som et drøn af aandens fryd og glade morgenstjerner jubelsange. Ingen dødelig har formaet at løfte det forhæng, som ifiller det skjulte fra det aabenbarede. Tilværelsens hemmelighed er endnu en fuldstændig hemmelighed i **virkelig** forstand. Dog aand i det naturlige svarer til aand i det aandelige. Dette giver os lidt lys, om end kun dæmningenslys. De dunkle straalet, som falde gjennem dette hemmelighedens slør, lade os ane, hvilke lysstrømme lege hjit. Heraf fødes det enfoldige, det skjønne, det dybsindige. En poetisk verden fremstaar. Dvergen blir en Gætte, kjæmpen en guddom; alt viser sig i trylleskikkelse og paa poesiens vinger svæve disse taagebæsjener om i den billedsvangre dæmningensluft. O du yndige morgen, da en nyfødt jol oprandt for det spæde menneskebarn, du tid, som lyttede til menneskeslægtenes vuggejang, til hjertets enfoldige kvinden og ukunsttede melodier! Jeg glædes i dig, du fortryllende morgendæmning, som

gav hine dugperler deres glans, og lusten dens renhed og balsamiske duft. I middagsjolenes glød salme fortidens fagre blomster, fuglesangen i lunden forstummer, og naturen viser sig umild og klædt i harnisk. O foraar af svulmende liv, da mægtige Jotunglægger beboede de vilde fjeldes klippeborge, da den kamplystne Thor i sin guddomsmajestæt slængede sine altkunjende lyn, da huldreslaatten gjenslød fra hangen og „nøkken spillede i vaaven.“ Det var en ensfoldig tro. Den saa liv overalt og i alt. Menneftet laa inderlig nær ind til guddommen — i daglig omgang med ham. Man gav hans forskjellige egenfæber og kræfter navne, men ei ham selv, hans egentlige væsen. Dette var for stort og helligt til at komme paa dødeliges læber. Mythologiens forskjellige overnaturlige væsener forestillede kun saa mange kræfter og egenfæber af et eneste raadende og skabende væsen. Dette var det højeste af alle væsener, det uforstaaelige Bhren, som Bedaerne saa stjænt bevinge, og som mere eller mindre tydelig fremgaar i alle de aariske religioner. — Summen er: Alle folk have, drevne af en uforklarlig og nimodstaaelig indre kraft, til alle tider søgt at finde skabningens høie ophav, at trænge ind i tilværelsens allerhellegste. I et saadant lys, tør man kalde vore forfædres ensfoldige tro og religion gudsbespottelig?

Den nordiske Sagnverden fremtræder i tre forskjellige Hovedformer, nemlig som

- I. Folkedigtning,
- II. Folkesagn, og
- III. Folkeeventyr.

Alle traditioners grundform er poesi, og alle de ældste overleveringer ere poetiske. Fælles minder, siger Dietrichson, frembringe den episke digtning, fælles følelser folkets lyrik, medens en vekselvirkning af de to, og deres endelige opgaaen i en højere enhed fulminerer i det dramatiske.

1. Folkeviseerne ere ifølge sin fortællende natur episke og bære kun for en del nationalitetens eiendommeligheder. Deres fremmede afstamning kan som oftest let kjendes. De alle drage sig tilbage til en dunkel baggrund — emnet for al episk digtning — den stedsevarende kamp mellem dag og nat, mørke og lys, godt og ondt.

Folkedigtningen kan igjen inddeles i tre underafdelinger:

1. Hæmpevisen,
2. Naturmythiske viser, og
3. Romantiske kjærlighedsviser.

1. Til den første af disse høre først de i Eddaerne forekommende mythiske sagn, indelte i gudesagn, cyklusser og den vidløstige Vølungakreds. Interessant er det at merke sig overgangen fra den hedenske til den kristelige religion. Folket holder paa det gamle med haardnakethed, og det nye maa klæde sig i mythernes dragt. Hedendom og kristendom blandes, morgen og aftenjolenes straalere møde paa bjergets top. En anden art af denne underafdeling findes i de romantiske sagn, som dels hvile paa en national grundvold, dels, men til en ringe grad, udledes fra fremmede kilder. En tredje søges maaske i de viser, som hvile paa en udelukkende digterisk grund.

2. De naturmythiske viser belive naturen med overnaturlige væsener, eller tilskrive de naturlige, god eller ond magt. Nu skildre de skovens eller bjergenes hemmelige kræfter og deres indflydelse paa menneskelivet, visse mennesker gives overnaturlig magt ved en forbudt benyttelse af naturens hemmeligheder; snart kan og disse kræfter være af en god natur og være behjælpelig med at fremme det godes seier over det onde.

3. De romantiske kjærlighedsdigtninger afslutte den første hovedafdeling af sagnverdenen. De handle om kvinderov og de derpaa følgende fortvilede kampe og blodsudgydelser, trosløshed i kjærlighed og dens hævn, og endelig kommer den

trofaste kjærlighed og dens mangehaande prøvelser. Her finder digtningen sit æmmeſte ſprog og ſine ædleſte følelſer. Hele naturen vidner om den oprigtige og trofaste kjærligheds helighed. Roſen mynner den hedengangne ſkjønnes ſørgekvad og blomſter mødes i medlidende omfavneſe over hendes enſomme grav.

Folkeſagnet levede iſær i Norges dale og blomſtrede der frem til en andetſteds ukjendt fuldkommenhed.

Hvor fjeldlandet udbreder ſin hemmelighedsfulde flade, hvor høie bjerge kneiſe i ſin majeſtæt, hvor vældige laviner styrte nedad den bratte ſkrant, hvor roſen dundrer med ſine hule drøn og hvor vinden ſujer igjennem de tauſe ſkove, der havde dæmoner og overnaturlige væſener ſine tilholdssteder.

Folkeſagnet indeles i følgende tre underafdelinger:

1. Mythiſke,
2. Naturmythiſke,
3. Hiſtoriſke, og
4. Stedsſagn.

De mythiſke ſagn dreie ſig udelukkende om mythologiſke emner. De naturmythiſke fremſtaa ved en ſamvirken af naturlige kræfter og overjordige væſener. De hiſtoriſke folkeſagn dreie ſig meſt om Hellig Olafs bedrifter og den jorte død. Lokale ſagnene forekomme paa ſteder hvor en berømt perſon havde udført en hæderlig eller dristig daad. Saadanne forekomme i ſtor mængde.

Den ſidſte hovedafdeling er eventyret. Dette hviler tilbage paa ſagnverdenen ſom en baggrund. Det ſynes nærmefi at være ſælſeieendom for beſlægtede folk, og giver os alſaa en vigtig ledetraad i ethniſke ſpørgſmaal. Det ſynes ſom ofteſt at hvile paa en ſælles ethniſk grund, men har i tidens løb udviklet ſig paa forſkjellig maade. Mange eventyr bære hedenſkabets præg, medens andre viſe friſtendommens indflydelse.

Et eiendommeligt mandigt træk er det karakteriſtiſke ved de ſkandinaviſke, og iſær de norſke eventyr, og det er i Norge hvor den muntlige overlevering er meſt fuldſtændig.

Sagnlivets natur, dets udvikling og betydning udgjør den intereſſanteſte del af vort folks hiſtorie. — (1884).

Træk fra nybyggerlivet.

C. N. Kemme fortæller nogle erindringer fra gamle dage:

Redaktør Veblen tilſkriver mig og ſpør mig venligt om jeg nu for tiden kunde ha lidt ſtof at ſende ind til en liden hjælp at fylde Sambands ſpalter, enten ſaa det var nyt eller gamle produkter. Deſværre er jeg for nærværende meget fattig hvad begge delene angaar. Her fra byen Luverne kunde det være mange ſmaa nyheder at meddele; men ſom Samband ikke er et nyhedsblad ſaa ſaar vi undſkyldte for at dets regel er ſlig at det ikke tager ind ſaadant. Derimod ſkal jeg forſøge at ſkildre nogle ſaa træk af nybyggerlivet her i Rock Co. 1873 kom jeg til Amerika i 22 aars alderen. To aar senere kom min kone, eller ſom hun den gang gif under navnet Kjæreſten min. En kort tid efter hendes ankomſt blev vi gift i Goodhue County, Minn. Midøde paſtor Muns udførte denne for os vigtige handling. Et aar senere flyttede vi her til Rock County og tog homeſtead i Town of Battleground, beliggende 16 mil nordøſt fra Luverne og halvanden mil nord fra Kenneth, Minn. Jeg maa ogſaa ærligt bekjende at den tid var vi ſaa fattige ſom vi kunde bli. Haardt var det da at begynde paa en øde prairie med to tomme hænder. Men her ſkulde vi begynde at bygge og bo og her blev vor første ſimple hytte bygget, ſom beſtod mere af jord og tørv end af andet materiale. Her i denne ſimple hytte blev 5 af vore ældſte ſønner født. Senere fik vi os et lidt større og bedre hus, der blev 6 flere barn tillagt vor

familie, ikke at forglemme vor ældste datter der blev født i Goodhue County men afgik ved døden her i Rock County et aar efter vor ankomst hertil. Senere i aarene mistede vi en søn 18 aar gammel i en ondartet nervefeber. Vi selv og vor hele familie var haardt angrebne af denne sygdom, saa det kostede os flere hundreder i doktorregning, hvilket i de tider var meget haardt at saa gjort rede for, det er at si, i rette tid. Jeg erindrer noksaa godt at det meste af denne sum drog høie renter for længere tid.

Saa, jeg skriver vist for meget om mig selv, men det er saa naturligt det, at en kjender sig selv bedst, eller som det hedder paa engelsk, I know best my own troubles. Det var om nybyggerlivets erfaringer jeg skulde skrive lidt og det angaar mange andre saa vel som mig selv. I otte og tredive aar praktiserede jeg som farmer. I det lange tidsrum er det selvsagt at jeg med familie saa vel som mange andre har oplevet lidt af hvert, mødt baade godt og ondt, oplevet baade haarde og gode tider. Salsald erindrer jeg at vi fik vor del af nybyggerlivets haarde strabadser, hvilket alle saar mere eller mindre sin del af som settler ned paa nyt land. Ganske vist er der nybyggere nu tildags, som det kan gaa meget bedre end det gik os gamle da vi begyndte. Ganske der er mange nu tildags som ikke kan sige af saadanne uheld som vi oplevet den tid. De fleste af indvandrerne var vist for det meste fattige folk den tid, jæderforn til vore forholdsvis jmaa agre var ikke godt at opdrive. Jeg husker at en gang en stor del af de fattigste nybyggere maatte laane sin jæd fra staten mod at give sikkerhed i sin avling og betale til høsten, naar avlingen var indhøstet.

Men saa skal I høre! Det var disse aarene 1875—77, som den graadige græshoppe herjede her; og den ødelagde næsten aldeles avlingen i disse aarene undtagen for dem som var saa heldige at have nogenlunde store agre. De kunde tildels

saa en trediedel af sin avling, mens græshopperne tog resten. Men den fattige mand, som ikke endnu havde saaet oparbejdet mer end 20 eller 25 acres, fik ofte ikke hønsejoder tilbage, og det var ikke at undres over; thi græshopperne var saa talrige naar de slog sig ned paa marken, at det saa ud til at være en græshoppe for hvert straa. Det skulde næring til at føde disse graadige smaa skabninger. Græsjet syntes ikke at lide nogen nævneværdig skade. Naturligvis blev jaxten af de fineste græsarter fortaeret. Men det var den flække, grønne avling af havre og hvede som bekom dem allerbedst. Saa naar saa den fattige mands avling gang paa gang mislykkedes hvad skulde saa gjælden betales med? Ikke at tale om andre fornødenheder, som trangtes for dem som tildels havde store familier at forjærge. Men det er vel sandt som det gamle ordprog lyder: Gud har ikke skabt flere munde end han skaffer brød til.

Medrette kan ikke siges at nogen led virkelig nød her den tid heller; men haardt var det for mange det er vist. Nogen saa var dog i lidt bedre forfatning end resten og jeg tror at folk den tid sympatiserede mer med hverandre og hjalp hverandre ud i nødens stund, men penge til laans den tid var ikke godt at opdrive for den fattige, ja ikke endog til de fabelagtig høie renter af 20 til 25 procent som var den almindelige kurs den tid. Tingen var at fattigmanden havde ikke værdier nok at sætte i pant.

Skvad som gav os nybyggere haab og mod til at fortætte kampen var at her var udset til fremgang, thi den som ikke misforstod landet kunde klart se at her var det rigt og frugtbart. Kreaturavl var det som vi først og fremst maatte lægge os efter thi her var en oversflod af hø. Frodigt græs voksede over alt baade paa høit og lavt land. Saa, den tid var her mere hø og havnegang end som blev brugt og hvad som stod igjen paa marken naar høsten kom, blev et rov for den uhyggelige

gjæst prairieilden, som ubarmhjertigt feiede over vort vakre land til hver høst, og gjorde usigelig stor skade saa vel paa avling som paa hus og anden eiendom. Dette er nu for tiden en saga blot. Det rige prairie-land er nu overjæt til veldyrket agerland over alt, og ilden har nu her i vort county ingen anledning til at gjøre saadanne vrupturer over vore marker mere. Jeg har nu fremsæt de vigtigste skyggesider af nybyggerlivet i Rock County. Mange flere kunde det vist være, men hermed faar det være nok for denne gang.

Men der er saa usigelig mange lysfider af vort liv som og burde have været berettet om. Men jeg er bange for at jeg lægger beslag paa for meget spalterum, saa jeg maa stanse her. Kun det vil jeg si, at vist og sandt har Herren i dette lange tidsrum velsignet os med meget godt, baade af aandelige og timelige gaver. De haarde tider forsvandt lidt efter lidt, og lyffeligere tider kom istedet. Prægtige kirker og skolehus er i tidens løb af villige hænder blit reist iblandt os overalt. Vore rige og vidstrakte prærier til stor velsignelse.

Til slutning vil jeg kun si at de som holdt ud med taalmodighed i nybyggerkampen, de gjorde det bedst. Mangan en blev fjed af den og mange solgte sine claims til en spotpris — fra 75 til 80 dollars for hele farmen — og drog ud til andre trakter. Hvad de der fandt ved jeg ikke; men en ting ved jeg, det samme land, som den tid blev solgt saa billigt er idag værdt fra \$100 til \$150 pr. acre alt efter kvalitet og beliggenhed.

C. N. Kemme.

Quverne, Minn.

Optegnelser ved S. G. Bertilrud.

Sommeren 1889 var far ved hvad dengang blev kaldt for „Rojo-Lake“ og havde fundet frit land for os alle. Det var igjennem skrivelse ifra Østen Haugen at han kom til at reise did. Den samme sommer byggede far op en liden stue paa sit land og flyttede om høsten derop. De kjørte med okser ifra Portland, N. Dak, og disse okser var nogle selvraadige, vrange best som det var baade farligt og fortvivlende at stride med. De var særlig leie at haandtere naar man mødte nogen paa veien, thi da vilde den ene af dem springe af veien og udover markerne. Til kjøregrøier havde de den vanlige vogn med tæffe over saa den skulde tjene som herberge for nætterne. De led meget ondt paa denne reise. Mor har fortalt at ulvene var saa paatrængende en nat at hun maatte kaste pinder efter dem for at faa dem udaf veien for Kreaturerne. De kom dog frem tilsidst efter at have kjørt omtrent 175 mil og midlertidigt fik bo i Ole Moens Smedje, indtil de fik ordnet saa de kunde flytte paa sit eget land.

I december det samme aar kom jeg derop. Søster Kari og jeg reiste tilsammen. Vi kom paa toget til Stephen, Minn. og traf der en familie som ogsaa skulde til „Rojo-Lake“ og vi gjorde da afford med dem om at Kari skulde saa kjøre og til gjengjæld skulde jeg være med at hjælpe med kreaturerne. Vi havde da 75 mil før vi var fremme og dagen efter vi kom til Stephen var det aften østover. Vi blev fire dage paa turen, og jeg tror at have gaat mindst 200 mil for at komme frem, da det var at gaa tvers over veien hele tiden for at holde kreaturerne tilsammen. Istedet for at faa kjøre saa fik Kari ogsaa ofte være med at jage kreaturerne for at faa dem frem. Trodde aldrig at vi kom frem og blev saa elendigt træet. Til sidst kom vi did hvor Jørg nu er og fik der spurgt at vi havde bare

5 mil igjen og glade blev vi. Det var til Andreas Borstad vi kom og der fik vi standje over natten allejammen og blev meget venligt modtaget. Det var ligesom at vaagne op af en drøm at komme did. Det havde seet saa haabløst og trist ud efter hele veien ifra Stephen, men her syntes det som landet var en hel del bedre. Næste morgen gik vi de resterende 5 mil og kom til Moen hvor vore forældre var. Vi havde ikke lang ro før vi skulde afsted for at se vore fremtidshjem. Til sammen med far gik vi en halv mil og var da inde paa en af de kvarter som en af os skulde tage paa hjemstead. Først blev det at overse stuen som far havde bygget og siden stalden som da var under opførelse. Landet var ganske pent med kun lidt skov hvor husene skulde staa. Pæle var staaet i marken med navn paa og det var alt som trængtes for at holde sit udkaarerede land den gang. Andre havde kastet nogle stokke ikors som merke, og atter andre behøvede kun at gjøre det bekendt at det var deres, og ingen engang tænkte paa at komme imellem.

Da vi maatte have os stuer allejammen saa blev det med at hugge og kjøre tømmer og bygge stuerne. Først fik vi halværdige husene paa faders land og saa fik Kari bygget sit, og derefter blev mit bygget. Vi havde dem saa at sige under arbejde alle paa samme tid.

Det var fælt saa vi sled den vinter. Det var stor sne hele tiden og ikke mange til at være med for at holde veiene farbare. Vi havde bare en hjemmegjort træslæde, som gik saa tungt at naar vi stanjede okserne for at hvile saa bed slæden sig fast i veien saa vi maatte skafe læsset af al magt for at saa det løst for at kunne komme videre. Endel af vinteren naar det var vel sine 40 grader koldt saa vi i skogen flere dage ad gangen og hug tømmer. Far hug for det meste og jeg drog det til sammen med en rebilinge til beleilige steder for at ta det paa slæden. Vi jatte op et hus i skogen den vinter hvilket vi solgte

for \$30 og var meget glade over at saa saapas fortjeneste. Det var en liden sandbakke i nærheden hvor vi arbejdede, og i den grov vi et hul ind i jorden, samt tækkede over det halve af aabningen. Under dette tag laa vi flere nætter paa koldeste vinteren. En ugestid var det meget koldt men stille veir alle andre steder end i aabningen paa vort halvtække. Nede i hullet havde vi en temmelig stor ild som brændte hele tiden., og naar det var rigtig koldt saa var det som den værste vindstorm deroppe i aabningen, og flammerne fra ilden fløi over os alt i et der vi sad eller laa. Endog dette var kjærkommet, at saa smutte indunder naar vi var kolde og trætte.

Engang havde jeg storflagne forhaabninger til denne sandbakke, da jeg en dag opdagede at det var en mængde guldstøv i sanden hvor vi havde vor ild. Jeg samlede op noget af dette guld og engang senere sendte det esteds for at saa sikker rede paa hvad det var og fik da vide det var kraafeguld.

Det var en masse harer den vinter og vi tog over 100 af dem i januar. En stor del af vor mad bestod af harekjød og fisk den vinter. Det var fint nok at saa i „laken“ og vi tog alt vi kunde nytte af den. Jeg har sjelden klaget paa kosten, men den vinter var det tørt, da vi ikke havde nogen melk jelsv, og vi maatte kjøbe alt vi behøvede. Ikke havde vi mange penge at kjøbe for heller saa det blev mest med at klare os som vi bedst kunde foruden at kjøbe. Jeg fik saadan affky for fjf den vinter at det tog flere aar før jeg overvandt det.

Bare en halv mil ifra mit land var indianerbyen „Indian-town“ hvor vel en 8 eller 10 indianer familier bodde. Vor vei til skogen gik igjennem denne by og vi brugte at vande okserne paa isen paa Roseau River, hver gang vi kom tilbage ifra skogen med læs. Roseau elven randt igjennem indianerbyen. Engang medens jeg stod dernede paa isen fik jeg høre et forføreligt rabalder oppe i en af indianerhytterne. En stor familie

ved navn Kobenas bodde der. Hytten var vel etpar hundrede fod ifra hvor jeg stod. Jeg vendte mig om og fik se at deres kvinder og børn sprang ud igjennem døren, og nogle børn kom ud igjennem et vindu saa glasstykkerne fløi. Det var en forfærdelig støi og hujen derinde i stuen og samtidig hørte jeg de mest hjertesjærende nødsfrig. Nogle øieblikke funderede jeg paa hvad jeg skulde gjøre. Først var det frygten for at blande sig op i dette som bød mig jage paa øfjerne og reise derfra, men saa tænkte jeg det heller ikke var videre mandigt eller menneskeligt, naar de kanske holdt paa at dræbe hverandre. Denne ynkelige jammer holdt paa og næsten før jeg vidste hvad jeg gjorde, stod jeg i døren til deres hytte. Der fik jeg se tre af de voksne gutter danse vilddans inde paa gulvet i stuen. Den ynkelige jammer kom ifra et hjørne bagenfor døren og naar jeg tog etpar skridt indpaa gulvet fik jeg se en af de voksne labaner som laa paa knæ og rykkede sin gamle syge fader i haaret. Gamlingen laa paa nogle piller paa jordgulvet. Han var vist saa en 80 aar gammel dengang. Da de fik se mig saa blev det slut med al deres moro, og de vilde endelig jeg skulde ha noget af deres flaske. Jeg vidste fra før, at det ikke nyttede at negte og forsøgte at narre dem med at stikke tungen i flaskehalsen. En af dem saa det og begyndte at bli fint og da trodde jeg det best at tage en sup med dem, og dermed blev det bra igjen. De var ikke det mindste jinte for at jeg kom ind, men pjutrede rundt mig med afslags spøg og snart kom konerne og børnene ind igjen. Jeg hilste og talte lidt til gamlingen, bad gutterne være snille mod ham, samt gjøre istand igjen vinduet og døren, og naar jeg gif begyndte de dermed. Derpaa pakkede jeg mig afsted saa fort jeg kunde, thi indianerne er saa lunefulde naar de er berusede, og jeg frøgtede for at de kunde ville hyppet kib om jeg havde holdt mig i nærheden længere.

Bedstemoder.

Til minde om mine beditemødre — Ingrid Meinigen —
Simle og Kari Trager — Arnes.

Bedstemoder — o, det navnet
har saa deilig, blød, en klang!
— Nu vi alle føle savnet
af dit haandtryk og din sang —
du, som altid og saa gjerne
talte om Guds kjære ord
til de smaa og til de store
som blev mættet fra dit bord.
Al den lærdom som du eied
fandt du ei i gylde slot,
men i livets store skole —
ja, i bibelhogen blot.

... Nu, du sover — nu, du hviler
frelst og fri udi Guds favn;
og endnu til os du smiler
Fra din skjønne tilflugtshavn!

Jda Maria Arnes.

Rumedals mindegave.

Indsamlingskomiteen for Rumedals mindegave havde møde i Grand Forks, N. Dak. den 6te juli 1914 til at foretage det endelige opgjør af indsamlingen. Tilstedede var G. N. Midgaarden, Andreas Amundson, L. L. Risteigen og S. S. Strøm.

Kasserer L. L. Risteigens bøger udviste, at den hele indsamling beløb sig til \$6,385.92, som efter den bekselkurs vi fik, udgjorde 23,863 kroner.

Efterhvert som pengene kom ind fattes de i banken, og de

indvundne renter beløb sig til \$71.40 som jaavidt var nok til at betale udgifterne for bøger, trykjaeger og postporto, saa at hver cent af det indbetalte beløb blev sendt til Norge. I alt er det 665 personer, mænd og kvinder, som har været med og ydet bidrag til denne mindegave.

Ifølge hver givers bestemmelse var det indkommet til de forskjellige herreder i dalen som følger, nemlig: Til Evene og Flesberg tilsammen \$454.92 som blev 1,700 kroner; til Rolag \$669 som blev 2,500 kroner; til Veggli \$1,231, som blev 4,600 kroner; til Rore \$2,676, som blev 10,000 kroner; til Opdal \$1,355 som blev 5,063 kroner.

Den 10de juli 1914, blev ovenfor nævnte beløb i veksler og et kopi af legatbestemmelserne sendt i registeret brev til ordføreren i hvert herred i Numedal. Pene bøger eller protokoller med indskrevet navn og adresse, og størrelsen af den sum hver har givet, vil ogsaa blive sendt til hvert Herred i dalen saa snart vi faar dem færdige.

Hermed er da indsamlingen til Numedals mindegave at betragte som afsluttet; men er det nogen som endnu vil give noget, vil det blive modtaget, sendt hjem, og lagt til Legaterne.

Hermed vil da komiteen takke alle som har ydet bidrag til denne minde- og hædersgave, og en særligt tak til de flinke indsamlere paa de forskjellige steder; det skyldes mest deres virksomme arbejde at gaven kunde blive jaavidt stor som den er.

Det er især glædeligt at se, at saa mange af den slægt som er opvokset her i landet har været saa villige til at være med og yde saa pene bidrag til denne minde- og hædersgave; dette fortjener stor paastjømmelse og vil blive sat dobbelt pris paa baade her og i Norge. Derved har de sat sig et vakkert og hæderfuldt minde som viser at de holder sin slægt og fædres fædreland i agt og ære, og stor tak og ære vil de have deraf.

Idetheletaget, har Numedølerne været flinke, mange har

givet pene summer og gjort meget arbejde, og vi har alle grund til at glæde os over at denne erindringsgave til vore fædres fødebygger blev jaavidt stor som den er.

Paa Komiteens vegne.

S. S. Strøm, formand,

L. L. Risteigen, kasserer.

Fra Njøsenlagets stebne i Minneapolis den 16de 17de og 18de Mai.

Nært vil jeg saa sige, at hele festen i Minneapolis var en storartet, velslyktet affære, noget som vi norske kunne være stolte af, noget der gjorde formand Beblen og Arrangementskomiteen al mulig ære.

Overalt straalende ansigter og høitidsfuld feststemning, paa samme tid som der hvilede et vist værdighedens præg over hele festen.

Folk var der ikke blot for at more sig, men de var sig ogsaa anledningens store høitidelighed bevidst. De var ogsaa komne med bøn og tak til Gud, som „ataat“ var i 1814 da værjt det kneb, og som ogsaa siden „ataat“ har været ved de leiligheder, da det har jeet mørkt og truende ud, da naar mørke krigslyer traf sig over Nordens himmel og igjen spredtes af hans almagts haand, saa fredens sol atter lygte over Norges land og folk.

Tænke sig til, et hundrede aar i uafbrudt fred, hvilken stor betydning det har havt for fredelige hjersers fremme! Kanke vi netop har det at takke for at Norge har gjort slige hjempefridt fremover paa industriens omraade, paa litteraturens, paa videnskabens, paa forskningens, paa kunstens og paa opdagelsens omraade. Kanke har vi netop det at takke for alle

disse skinnende, lysende navne paa alle disse felter, som vi peger paa med sli national stolthed.

Et skal siges til det norske indflytterfolks store ros og ære, der var ingen fjeld eller drif; i alle de tre dage jeg færdedes derude, saa jeg ikke et eneste beruset menneske. Der var blot en ting ved hele festen, som nogen med rimelighed kunde kritisere, og det var, at arrangementet for beværtning af alle disse tusinder kom aldeles tilfort.

En af de mest gribende og imponerende tilstelninger ved hele festen, var den store koncert søndags kveld. Den var stilsfuld og storlagen, og vil sikkert sents gaa af minde hos alle de tusinder, som havde den fornøjelse at overvære den.

Hvad vort møde af Njøsnelaget angaar, saa var det sjeldent vellykket. Da jeg aabnede mødet lørdag formiddag og hød forsamlingen velkommen, havde vi godt og vel 500 mennesker tilstede. Det viste sig der, jaavel som paa alle vore andre stævner, at det er en vanskelig sag at lede forhandlinger og samtidig holde paa med indskrivning af nye medlemmer.

Rigtig mange meldte sig ind, netop hvor mange kan jeg ikke sige, da jeg ikke for øieblikket, som dette skrives, har nogen beretning fra sekretæren, men det var glædeligt at se en sli sterk tilvæxt, og jeg vil saa benytte anledningen til at ønske alle de nye medlemmer velkommen, og samtidig lægge alle paa hjertet, at det monner ikke stort, hvor meget end formand og sekretær arbeider, det bliver blot enkeltmands arbejde. Skal vi saa dreve laget op til at blive, hvad det burde være, et af de største lag og en af de stærkeste kræfter for samarbeide blandt norske her i Amerika, saa maa hvert medlem være med og gjøre sit. Virkefeltet er saa stort, at den eneste vei er, om alle vil være med at ivre og arbejde for lagets best, hver i sin kreds og midte, blandt venner og naboer. Vi burde have ligesaa mange tusinder, som vi nu har hundreder af medlemmer. Bliv

bare med, send navn og adresse tydelig skrevet med en dollar aarskontingent til sekretæren hr. Otto P. R. Hjermstad, Chippewa Falls, Wis.

Men for at komme tilbage til mødet, ved valg paa embedsmænd blev trods indsigelser haade fra formandens og sekretærens side de samme gjenvalgte, den eneste forandring, som blev gjort, var at Hr. Thor Skonnord af Minneapolis blev valgt til viceformand, istedetfor Advokat Dalby.

Hr. C. S. Borrud var af bestyrelsen bleven udnævnt som lagets representant ved festlighederne i Norge i sommer, og denne udnævnelse blev enstemmig godkjendt.

Til mødested for næste sommer, da mødet blir holdt paa den regulære tid, den 24de og 25de juni, valgte Fargo, N. D. Det blir kanske lidt langt vest for mange, men da vi hidtil har holdt alle vore stævner i Minneapolis, med undtagelse af et, som vi havde her i Red Wing jantes der at være en almindelig stemning for, at vi nu burde prøve et møde længere vest. Der forelaa ogsaa indbydelse fra Chippewa Falls, Wis., men den indbydelse tænkte vi da nærmest at saa have tilgode til en anden gang.

Glanspunktet ved vort stævne var den store banket, som vi havde paa West Hotel lørdag kveld den 16de Mai. Der var en gjild forsamling tilstede, idet borde var dækket for over syv hundrede, og meget saa plads stod tomme. Det var en glimrende affære og vel en af de største fester, som nogeninde har været holdt blandt norske her i landet.

Njøsnelagets seks den kveld var den store festlige sammenkomst under de tre dages festligheder, og folk fra mange lag var tilstede, desuden havde vi som æresgjæster de fleste af de fremragende, velkjendte mænd, som var i Minneapolis i de dage.

Formanden ønskede den talrige forsamling velkommen, og

udtalte lagets tak til æresgjæsterne for deres fremmøde, og paapegte saa kortelig bygdelagsbevægelsens store betydning. Derefter introducerede han aftenens Toastmaster, Sr. Thor Skonnord, som i en kort men meget interessant tale redegjorde for stillingen i Norge i 1814.

Som Toastmaster gjorde Sr. Skonnord sine sager udmerket ved sine introduktioner af de forskjellige talere gennem aftenens løb, idet han viste sig i besiddelse af baade tak og humor.

Norges repræsentant Sr. minister Bryn var ogsaa en af vore æresgjæster den kveld og vandt alles hjerter ved sit jevne, ligefremme og vindende væsen. Hans tale med mange smaa-træk fra Opplandene vakte stor munterhed. Guvernør Eberhart holdt en tale, som sprublede af liv og humor, konsul Hobe, Otto C. Ericson, fra Chicago og Jens K. Grøndahl, fra Red Wing, lod sig ogsaa høre, og bidrog sit til den rige underholdning, og mange andre skulde vi hørt fra, men tiden blev for knap. Den bekjendte norske sanger Carsten Woll fik vi et par nummere fra, men havde tiden tilladt, saa havde han nok ikke sluppet med det.

Pastor Madjen fra Chicago var aftenens hovedtaler og under stormende munterhed og bifald holdt han forsamlingen i aande, den ene morsomme historie afløste den anden og indimellem uforglemmelige alborsord med vakre naturfildringer.

Det blev midnat før vi brød op og endda syntes det som folk nødige vilde fortrække, det endte med en ustandselig rundtur for at træffe venner og kjendte, og folk hyggede sig noget ganske storartet. Selv maa jeg sige, at alle de folk, som jeg fik hilse paa den kveld, blev kjendt med, eller fornyet bekjendtskab med, det alene var vederlag nok for al den stræv og møie, som er forbundet med at saa ordnet alt for en sliig tilstelning. Jeg traf venner, som jeg ikke havde seet paa snart 30 aar, jo det selskabelige spiller en betydelig rolle ved sliige sammenkom-

ster. Sikkert er det at vor store sara paa West Hotel den 16de Mai vil altid staa som et af de lyfende blade i Mjøsenlagets historie.

Vi blev færdige med vore forretningsmøder paa lørdag, saa søndag og mandag var nærmest optat med besøg og med de forskjellige begivenheder ved den store fællesfest.

Det kan være af interesse for Mjøsenlagets medlemmer at saa vide, at indsamlingen til Samar domkirkeruinens bevarelse nu er afsluttet og at vi sendte 1000 kroner til lagets repræsentant i Norge i sommer, Sr. C. S. Bohrud, og denne sum blev af ham overrakt komiteens formand hjemme, Sr. Overlærer K. Petersen paa Samar. Jeg hidsjætter breve fra begge to. Det var jo intet stort beløb, men som man vil se af brevene, kommer det godt med, og der var da heller ikke fra vor side drevet noget paagaende tiggeri for det, da der jo iaar var saa mange krav om at være med paa dette eller hint. Svad som kom ind var indsendt direkte af folk, som havde hjertelag og interesse for sagen.

Til næste aar møder vi altjaa i Fargo den 24de og 25de Juni, og jeg haaber, at vi ogsaa da skal saa et stort og hyggeligt stævne. Det vil vi saa, hvis hvert medlem vil tage fat og arbejde med det maal for øie.

Med venligt hilsen til alle venner og kjendte,

C. L. Opsal,

Mjøsenlagets formand.

Red Wing, Minn. 7de August 1914.

Uddrag af brev fra C. S. Bohrud:

Jeg gik af toget ved Gjøvik og rejste over Mjøsen til Samar. Da jeg traadte ind paa Grand Hotel, blev der overrakt mig et brev, som viste sig at være en indbydelse til middag hos Sr. Overlærer Petersen samme dag kl 5. De amerikanske

fangere var paa Samar den dag, og flere af dem var ogsaa indbudne, saa naar jeg kom did, fandt jeg et helt selskab. Jeg overrakte ham vekselen ved bordet med nogle saa bemerkninger, og beklagede blandt andet, at beløbet ikke var større, hvortil Hr. Peterjen spøgende svarede, at hvis han kunde modtage en veksel for et slikt beløb, vilde han gjerne gjøre middagsselskab hver dag. . . .

Fra Overlærer Peterjen.

Hr. Læge Dypal,
Med Wing, Minn.:

Jeg bringer Dem min forbindtligste tak for Deres brev af 6te Juni og for den check paa 1000 kroner som igaar overbragtes mig af Hr. Borrud. Jeg havde just igaar nogle af de norske amerikanske fangere til middagsgjæster, saa jeg fik anledning til at sende ogsaa Hr. Borrud en indbydelse. Koncerten igaar havde samlet fuld park, men holdtes under torden og lynild og regnskyll og — stort bifald.

Svad der iaar er sendt over til Norge af pengegaver, forekommer mig at være helt storartet, og Njøsenslagets gave er ved siden af alt det andet ingen ringe gave. Vi bringer Dem vor hjerteligste tak for den. Den var særdeles velkommen og vil bli anvendt til bortflytning af de Storhamar tilhørende itabur, som endnu staar paa tomten, som er stygge og er os til meget besvær.

Jeg gjentager min tak og beder Dem modtage en venlig hilsen fra

Deres ærbødige

A. Peterjen.

Samar 7de Juli 1914.

En sandfærdig Numedalskrone.

D. D. Enekvædt.

J temmerbrøtningen om vaaran gjef dæ oftaste temmele lystigt te. Dæ jaag mest ut som te farleare og harare abei folk hadde te meir gjøn for dei mæ, før o halle mote oppe. Alle som va mæ, fraa brøtningshusbon te den uslaste arbeiar, hadde almindele eit opnamn, so aatt rette namne deres sjelda hel alder bli bruka.

Ein vaar mæ brøtningen sto paa i Bærja, ei jie-elv te Løgen, va dæ mæ ein far ifraa Flesber', som dei kalla „Bokken“. Dei brukte almindele o ha mæ se ein „put“ te bæra mjølk i, o „Bokken“ hadde bestelt se mæ ein svær, ny mjølkput, som infje endaa va maala, dijør va dæ noko taa dæ fyste han jorde o levere'n in te'n Sebjøn Kvendalen so han skulde maale'n. Gamle Sebjøn va, som alle veit, ein heil kunstner te o maale, so'n konna saa te omtrent haan' vilde. Dattan viste'n ein fjøter taa dei andre brøtningfantan, o straks ette „Bokken“ hadde levera putten sin, gjeff han in te'n Sebjøn o kaavaa'n aatte sjelling hvis'n vilde maale ein stor gjill Boff, paa sia paa putten. Detta va Sebjøn straks villig te, men daa'n hadde faat bokken færdig, huiffa'n paa aat brøtningshusbon gjeff onder namne „Subror“ o ein an ein kalla dei „Røven“, o so syntes han, dæ va fje ret aat Bokken skulde staa der aleine men sette daa paa ein Subror o ein Røv, o kanje eit par dyr te ront ikring putten. Men Bokken va no størst o gjillaite o trona som ein konge iblant dei andre dyro. Putten va o jjaa i fleire aar i brøtningen, eigarman visa'n sjøl fram te folk, o han va 'fje dæ mindste blug før opnamne sit.

Et kapitel af de norske indvandreres historie.

Mrs. A. M.

Lidt om børnene i de omtalte første settleres familier i Winneschief Co., Ia. I Underjon familien: Cathrine Helena (Mrs. Johannes Evenson) har vi før nærmere omtalt. Hun var født i Vestre Slidre, Norge, 6te April 1832, døde i Northwood, Ia. 3die December 1901; jordfæstet ved siden af sin mand, ved den østre kirke i Madison menighed, Winneschief Co. Iowa.

Ole Andreas Underjon, født i Valders, Norge, 21de Oktober 1833; gif i 15 aars alderen til sjøs, først paa Atlanterhavet, senere paa de amerikanske indsjøer og Gulf of Mexico. Var senere handelsbetjent i Madison, Wis., og Decorah, Ia. Gif ind i borgerkrigen i 1860, som 2d lieutenant af Co. D. 3die Iowa regiment. Vlev jaaret ved Blue Hills, Missouri, høsten 1861. Gjenwandt aldrig sin helbred, paa grund af at fuglen som traf ham i den venstre tinding, ikke kunde fjernes. Vlev sommeren 1862 gift med Mari Katrud, med hvilken han før var forlovet. Nagtet at han førte en svagelig tilværelse. Levede han med sin omsorgsfulde hustru et særdeles lykkeligt familieliv, og deres hjem var et tilflugtssted for mange. Han døde 29de Januar 1910. Hans alderstegne hustru lever endda i deres hjem i Decorah.

Anders Edward Underjon, født i Valders, Norge, September 1835, blev konfirmeret paa Koskonang af den første norsk-lutheriske prest herover, Pastor Wilhelm Dietrichson. Han var en tid jernbanebetjent ved Janesville og Milton Junction, Wis. rejste overland til California i 1858 og arbejdede i guldminder der de første aar, kom hjem over Panama, vinteren 1863; men rejste efter nogle maanedes tilbage til California og optog atter „rail road“ arbejde. Han var engineer paa et jernbanetog

jom arbejdet sig østover ved anlæggelsen af Union Pacific banen. Da denne bane var færdig fik han ansættelse som engineer paa Western Pacific banen. Han omkom 14de November 1869 ved et sammenstød nær Dakland, Cal., af et Western Pacific og et Mameda tog. Han var gift og er begravet i Sacramento, California.

Anton Elias Underjon, født i Valders, September 1837, konfirmeret af Pastor N. Brandt i Rock River menighed, Wis., var en tid handelsbetjent i Decorah. Han gif ind som serjeant af Co. G. 12te Iowa regiment, vaaren 1861, avancerede til 1st lieutenant, blev taget til fange af de jydige tropper ved Shilo og forblev i jydige fængsler i over syv maanedes, men blev senere i armeen til krigens slutning. Han var med i mange af de store slag, under Gen. Grant ved Vicksburg osv. Han blev efter krigens slutning i mange aar betjent paa Milwaukee & St. Paul banen, var ugift og tilbragte det meste af tiden de sidste aar ved soldaterhjemmet i Marshalltown, Iowa, hvor han døde 10de September 1910. Vlev begravet i Decorah.

Elise Cecelia Underjon, født i Valders 11te Oktober 1839, døde nær Decorah sommeren 1858, og er begravet paa den første norske kirkegaard i Madison Township, Winneschief Co.

Anna Maria Underjon, født i Valders 11te November 1841, konfirmeret af Pastor N. Brandt, Rock River, Wis., holdt engelsk skole „on the frontier“, blev gift med Anders Rittilsby, Calmar, Iowa, Juni 1859. Døde 30te Juni 1892. Er begravet paa den norsk-lutheriske kirkegaard i Calmar, Iowa.

Lena Underjon, født i Valders 1ste Januar 1846, blev konfirmeret af Pastor B. Koen. Hun var en af de tidligere lærerinder i Winneschief Co. Døde 3die September 1865.

Johannes Ringstad, født paa Koskonang, Wis., 19de Januar 1850. Vokste op „on the frontier“ i Winneschief Co., Ia., blev konfirmeret af Prof. Laur. Larsen, frekventerte en tid

Luther College. Handelsbetjent og senere købmand i Ridgway, Iowa. Blev i 1873 gift med Elisabeth Anna Anderson, en datter af Erik Anderson paa Washington Prairie, blev i 1884 ansat som bogholder ved det den gang store Archibald møllebrug i Dundas, Minn. Han flyttede i 1892 til Minneapolis, hvor han døde 13de August 1895 og blev begravet paa den norske kirkegaard i Decorah.

Anna Elisabeth Ringstad, født i Winnebief Co., Iowa, 13de April 1852, blev konfirmeret af Pastor N. Brandt i Madison menighed samme sted. Gik en tid engelsk skole. Blev gift med Prof. Th. N. Mohn, ifra Northfield, Minn. Juli 1875. Bor for tiden nær St. Olaf College i Northfield i en Memorial Cottage, bygget af St. Olaf College alumni og andre venner efter prof. Mohns død høsten 1899. Er den eneste af Anderson-Ringstad børnene som nu lever. Foruden disse var der en liden pige af Anderson familien der døde som barn i Norge i 1845, og en liden gut den yngste af Ringestad familien, der døde knapt et aar gammel, i 1855, i Iowa.

Pastor og fru N. Brandts børn ere:

Edel Margerethe Brandt, Mrs. L. S. Neque, Luther College, Decorah, født i Rock River menighed, Wis. Rev. Kaalf Ottesen Brandt født i Wis., Prest i Macfarland, Wis., gift med Thalette M. Galby af Galby-Nakre familien, pionerer i nordlige Iowa. Prof. Olaf Elias Brandt, født i Wis. Lærer og bestyrer ved synodens theologiske Seminar, Hamline, Minn., er gift med Emma Louise Galby. John Andreas Brandt, født i Wis., købmand i S. Dak. Cathrine Brandt, født i Decorah, gift med Prof. Gisle Bothne, lærer ved Minnesota Stats Universitet.

John Johnson (Bestul) og Ingeborg Brandts børn ere:

Mathilde Johnson, enke efter pastor L. M. Bjørn, Zumbrota, Minn. Ella Johnson gift med pastor E. Berrum, Sol-

man, Wis. Silda Johnson, Mrs. D. J. Fosmark, Robinsdale, Minn. Jennie Johnson, gift med pastor J. Monson, Williston, N. Dak. Mina Johnson, Mrs. Frank Hazard, Ashland, Wis., (død.) Rev. Ch. Brandt Bestul, prest, French Creek, Wis., Anna Johnson, døde i Decorah.

Jørgen og Elisabeth Tomens børn er før nævnt.

Jørgen og Christopher Eitrens børn ere:

Anna Eitrem, Mrs. S. Halvorsen Des Moines, Iowa. Anders Eitrem, død i Ida, Minn. Gilbert Eitrem, California. John Eitrem bor paa forældrenes farm nær Decorah. Jørgen Eitrem, California.

Disse var de første af Anderson, Brandt og Ringestad familien som kom herover, og deres børn. De øvrige af Ole J. Brandts børn, forblev i Norge. De var:

John Brandt, Hongsrud, Kristiania. Anders Brandt, Abediengen, Kristiania. John Brandt, Frogner, Kristiania. Verit Brandt, Sjelle, Balders. Ole Brandt, Løken, Balders. Ajersti Brandt, Kvissel, Balders. Marthe Brandt, Røen, Balders.

Den sidste af disse er den eneste som nu lever. Deres børn som er udvandrede til Amerika er: John Brandts datter, Catherine Brandt, Mrs. L. Sievers, Decorah, Iowa (død.)

Verit Brandts sønner: Knud Sjelle, død i Decorah, John Sjelle, boende nær Decorah,

Ajersti Brandts børn: Ole, Nils, Marit, Jasver Minn., Ajersti (død) og Verit Kvissel, Mrs. Sonme, Camrose, Kanada. Marthe Brandts børn: Geo. Røen, Mrs. A. K. Teisberg, St. Paul, Eli Røen, St. Paul, Ole Thorsten Røen, Hollywood, California. Ole Brandts datter Eli, Mrs. Ch. Grønvold, Goodhue County (død). Familien, herover ved denne tid, tæller op til et hundrede medlemmer, saa jeg antager at slægten er talrigere her end i Norge.

Om nogen af efterkommerne skulde ønske, og her kunde finde, nogen oplysning om de første af slægten som kom hertil-lands og deres oplevelser, vilde hensigten med disse, i mange henseender mangelfulde nedtegnelser være opnaaet.

Med hensyn til de fremstid, som i noget over 60 aar er foregaaet i nordlige Sowa, vil jeg kun nævne, at der hvor de første jettlere boede i vognbøgen medens de optømrede en liden log cabin, bor man nu i prægtige huse, med moderne bekvemmeligheder, og kører i automobil.

Krigsjaren.

Et interessant udsyn over situationen i Europa.

Med de sidste dages begivenheder i Europa for øie, er det med overordentlig interesse man læser en artikel af den svenske politiker, professor Kjellén i tidskriftet „Det nya Sverige.“ Den er vel at merke skrevet før udbruddet af den pludselige krig mellem Østerrig-Ungarn og Serbien og mens der endnu hviler tilsyneladende dyb fred over de europæiske lande. Mad-sen tillader dog kun at gjengi artiklen i et kort uddrag.

Den europæiske fred som det sidste slegtled har levet under har sit udspring i et bestemt faktum: Berlintraktaten af 1878. Forud for denne finder vi en udpræget krigsperiode, da krigen var en regelbunden fremtoning i vor verdensdel. Skulde da muligens Berlintraktaten være selve Jacobsstigen fra krig til fred. Denne dristige tanke vækkes umiddelbart gennem den iagttagelse, at krigsperioden i vore forældres tid pludselig begynder efter en menneskealderes fredsperiode af ligejaa udpræget karakter som perioden efter 1878.

Perioder af krig og fred.

Fører vi underjøgelsen længere tilbage og sammensætter re-

ultaterne i en tabel for de to sidste aarhundreder blir resultatet:

Krig	1700—1721—21	Mar
Fred	1721—1740—19	“
Krig	1740—1763—23	“
Fred	1763—1792—29	“
Krig	1792—1815—23	“
Fred	1815—1848—33	“
Krig	1848—1878—33	“
Fred	1878—1911—33	“
Krig	1911	

Tabellen er fornuftigvis ikke saadan at forstå, at freden skulde være helt bannlyst under krigsperioden og krigen under fredens perioder. Vi sætter blikket paa det væsentlige, paa statsstyrelsens midtpunkt og tidsrummets almindelige karakter. Ved en saadan betragtning vil ingen historiker kunne svække det i sandhed paafaldende faktum, som tabellen anskueliggjør.

Det er aabenbart, at hele synet paa verden omkring os blir et andet i dette forstandens og historiens lys end i den pacifistiske drømmebelysning. I sidstnævnte staar hele Balkanspillet som tilfældige og atavistiske tilbagefald. „Käulniser-scheinungen,“ som Fried kalder det. I førstnævnte ser vi det langsomt modnede, nødvendige resultat af historiens evige kræfter — det politiske karts revision paa et punkt, hvor selve udviklingen har forældet det.

Europakartet maa revideres.

Det nuværende politiske Europakart er nemlig i store træk fra 70-aarene og udtrykker altsaa i territorial form magtfordelingen indenfor vort statsystem for over en menneskealder siden. Siden da har tiden ikke været stille. Vældige forskybninger i magtstillingen har fundet sted og finder vedblivende

sted. En saadan var lokaliseret paa Balkanhalvøen, der viste sig i den tiltagende friktion mellem de krisne jmaastater og den tyrkiske forhenværende stormagt; det var den, der udløste sig i krigen i 1912, efter at Italien allerede i 1911 andetsteds havde drat konsekvensen af Tyrkiets henrygende magt.

Men tror man, at Balkan er det eneste punkt, hvor det nuværende kart trænger til revision? Er den europæiske magtstilling paa alle andre hold uforandret det samme som i 1878? Er ellers ingen magt vokset over og ingen sunket under de den gang fastsatte grænser?

Et slaaende misforhold.

I Europa repræsenterer Triplealliancen omtrent 150 millioner mennesker og lige saa mange millioner hektar; Triple-Ententen derimod henholdsvis 220 og 625 millioner. Ruslands masser tyngder her i de sidste kolonner og gir dem tilsyneladende en større overvegt, end de i virkeligheden har. Lægges imidlertid udeneuropæiske besiddelser til, blir misforholdet rent slaaende. Alliancen med henholdsvis 170 og 600, Ententen med 700 og 6700! En mod fire i folketal, en mod elleve i landsbesiddelse: dette er, som Robert de Caix skrev i *Journal des Débats* i slutningen af 1910, nærmest et „forbund mellem de besiddende imod de besiddelsesløse, mod magter, som er nødt til at ekspandere for sin voksende befolknings skyld.“

Fra denne bemærkning falder der som et lysglimt over „maskinsømmen“ i hele den nuværende situation. England, Rusland og Frankrige har umaadelige arealer paa kartet, langt udover alt rimelig behov; Østerrig-Ungaren, Italien og fremfor alt Tyskland har tvertimod mindre plads end det strengt nødvendige. Da maa man spørge: Er det virkelige magtforhold mellem de to grupper saadan, at den førstnævnte

bestandig skal ha plads paa kartet over den sidstnævnte under behovet?

Det er dette spørgsmål verdenshistorien netop i disse dage har sat paa dagsordenen. Det gjælder i særdeleshed Tyskland, den mest kraftfuldende og for tiden mest sammen- trængte i statsystemet.

Tysklands trang til udvidelse.

Misforholdet mellem Tysklands virkelige magt og dets plads paa verdenskartet er situationens sømme punkt fremfor alle andre. Det er derfor, at slyerne jamler sig netop over Tyskland fra øst, fra vest og nordvest. Verden udenfor føler trykket som en mod den rettet fare og vil søge at forhindre den. Tyskland staar overfor en opgave, som Bulgarien er smublet over, men som Fredrik den Stores Preussen for halvandet og Bismarcks for mindre end et halvt aarhundrede siden heldig-løste; at kæmpe sig op til et høiere historisk stadi mod fiender paa alle sider. Alle dets forudsetninger har vokst udover rollen som lokaleuropæisk stormagt. Vil det evne at ta den politiske konsekvens — hæve sig til rang som planetarisk stormagt ved siden af de virkelige verdensmagter?

Det er dette problem, som fremfor alle andre for øieblikket dækker himlen med skyer og som ikke lar sig slumre bort. Det er det „barometriske stormcentrum“ over vor verdensdel, som maa trække uveiret til sig, til det forsvinder i en virkelig løsning. Det er den væsentlige årsag til, at vi ikke i Balkandramaet kan se en isolert og afsluttet begivenhed. Merker man ikke, trods uveirets første udbrud, luftens lummerhed stærkere end før? Det er ikke en affondret krig, vi i de sidste aar har været vidne til; vi staar efter alle tegn at dømme, ved indledningen til en ny krigsperiode.

„Nordisk Tidende.“ (Fuldendt ved J. D.)

Gammelt og nyt fra Numedal.

G. Gregerson.

Da jeg i juniheftet af *Samband* afsluttede min beretning fra Nore med en gammel hændelse, maa jeg bede læserne undskyldte, om jeg denne gang beretter lidt fra nutiden, ja ikke bare nutid men ogsaa fremtid.

Vi vor natur ligger der en trang efter at lade tankerne gaa fremover til den tid som er udenfor vor synskreds, tanken har frit spillerum her. Saaledes fødes og skrives adskillig litteratur af fremtids romaner, hvori de kommende tiders herligheder afmales i de mest fantastiske former. Nutidens eiendommeligheder viser dog at udviklingen gaar saa hurtig for sig, at det overstrider de vildeste fantasier. Slig er netop den tid vi nu lever i. Et morsomt eksempel paa, hvorledes virkeligheden er løbet fra fantasierne, har vi i en bog af Chr. M. Wulfsberg med titel: „*Drammen før, nu og i fremtiden*“. Forfatteren fortæller at om 200 aar (dette var skrevet 1863) altsaa i aaret 2063 har alle fabrikker der i byen faaet en ny drivkraft. Vi sit fremtids syn eller drøm ser han anlagt en „aquadukt“, en vandledning, som gik ud fra elven oppe ved Hellefos. Denne vandledning gik nedover langs jernbanen og indsluttede en vandmasse, der brusede fremover med rivende fart, stærk nok til at drive hundreder af fabrikker, isærdeleshed da alt gik med turbiner.

Denne forfatter drømte altsaa om anvendelsen af den overførte vandkraft 200 aar frem i tiden. Virkeligheden har dog overgaaet denne drøm. Ikke 40 aar efter var der i Drammen overført kraft fra et vandfald i Drammenselven, rigtig nok ikke ved vandledning, men ved elektriske fjernledninger tynde traade.

Det bedrøver mig, at jeg ikke kan faa det ufuldstændige

billede, der ligger foran mig i *Samband*, dertil er det for mangelfuldt; men selv som mangelfuldt viser det dog at virkeligheden overgaar fantasien. Hvem drømte vel om for 50 aar siden at et fjæmpemæssigt elektrisk kraftanlæg skulde bygges nedenfor Sporan i Nore. De vildeste fremtidsromaner kunde ikke drømt om det engang. At Laugen skal tages ud af sit leie og ledes gennem Kaulien og ledes ud paa Naanatten og derfra i rør ned til kraftstationen, lyder jo næsten utroligt. Kraftstationen der skal have en længde af 147 meter skal bygges straks indenfor hvad vi kaldte Kamødet hvor Opdalselven falder ned i Laugen. Udregningen foreligger trykt, og viser, at vi staar paa virkelighedens grund.

Norefosjene begynde lige nedenfor Laugens udløb fra Lunhovd fjordene, eller rettere sagt, fra den ydre af disse fjorde der ogsaa kaldes Ødegaardsfjorden.

Disse fjorde tilsammen udgjør en fjeldjø af omtrent 17 kvadratkilometers overflade, beliggende omtrent 720 meter over havet. Fra den ydre fjord gaar elven i stryk, og med fald efter fald strømmer den gennem uigjennemtrængelige klippefløster, hvor den i aar tusinder ubindret har strømmet frem. En vældig kraft ligger det bundet i dette vand, og det er dette „Nore kraftanlæg“ skal tøse.

Numedalslaugen fører i aarets løb meget vand, men høist ujævnt, til de forskjellige aarstider. Der er i de senere aar foretaget vandmaalinger og man har fundet, at under vaar og tildels sommerflommen kan vandsprøingen gaa op til 650 kubikmeter i sekundet, medens den om vinteren kan gaa ned til 6.6 kubikmeter, ja i vandfattige tider helt ned til 4 kubikmeter i sekundet. Den første betingelse for at kunne udnytte Nores fossesjald er derfor, at vandløbet blir reguleret, saa det blir nogenlunde jævnt det hele aar.

Til dette siemed er der planlagt opdæmning af en række

af de store vand, som ligger ovenfor faldene. Der skal altsaa blive opdamning af store Sejeren, Salneband, Laugefjæen og Gjærnesfjorden paa Hardangerviddene. Videre af Paalsbu-fjorden, Røningen og Tunhovdfjorden. Dette arbejde nødvendig-gjør en vei fra Gaugastøl station paa Bergensbanen mellem store Sejeren og Salneband frem til den østre ende af Lauge-fjæen. Dette arbejde er beregnet til 240,000 kr. og alle om-kojningerne ved damanlæggene ialt til 3,300,000 kr., veien indbefattet. Ved hjælp af disse reguleringsarbejder vil man ved Tunhovd faa en jevn vandføring af 40 kubikmeter pr. se-kund.

Den store regulerings dam for Tunhovd tænkes lagt ved „Stolen“ omkring 300 meter nedenfor Tunhovd. Dæmmin-gen blir paa det højeste 25 meter. Ved denne opdamning vil adskillig skovmark blive oversvømmet.

650 meter nedenfor den store reguleringsdam bygges ind-tagsdammen. Fra denne ledes elven bort fra sit naturlige leie i tunneller ind i fjeldet paa elvens vestside og selve elveleiet vil lægges omtrent tørt. Der skal anlægges to tunneller ved siden af hverandre. De faar en længde af 5,600 meter, skal være 4.67 meter brede og 5.61 høie. I disse tunneller føres vandet frem til Raanatten. Overst oppe paa denne fjeldtop anlægges store basiner eller beholdere, hvorfra vandet gaar ned i rør-ledningen til kraftstationen. Vandet tænkes ført ned ad fjeld-siden i 12 forskellige rørlægninger 1200 fod lange med et tver-maal øverst 1.5 meter og nederst 1.1. Faldet i disse ledninger er nær 400 meter pr. sekund.

Selve kraftstationen er som før sagt planlagt paa Lauge-fjæens bred lidt ovenfor jamløbet med Opdalselven. Her er det en storstenet ur med fast fjeld i baggrunden. Da hele sta-tionen maa ligge paa fast fjeld, maa en stor del af uren hjer-

nes og betydelige fjeldsprængninger foretages. Være dette rydningsarbejde er beregnet til 320,000 kroner.

Selve kraftstationen med ledninger og maskiner er beregnet til 15,200,000 fr. Naar regulerings-omkojningerne lægges til, faar man altsaa en udgift paa 18,500,000 kroner. Hertil kommer betaling for jøstene, erstatning for skogen ved fjæens opdamning, bidrag til anlæg af jernbane fra Røngsberg og kapitalforretning under byggetiden.

Saa er da spørgsmaalet nær, naar skal disse planer gje-res til virkelighed? naar kan Norefaldenes 156,000 heste-krafter ventes at blive tagne i brug? Arbejdet skal allerede været begyndt for en tid siden, men det som mangler er vist ka-pital til at begynde dette kjæmpemæssige arbejde; dette skal jeg senere berøre lidt.

Selvølgelig kan man ikke gaa til et saadant kojtbart anlæg uden nogen overfagt over hvortil denne uhyre kraft skal anvendes og affættes. Der er imidlertid efter ingeniør Sætre's plan 2 udbygningsperioder, saaledes at den første blir paa 88,000 hestekrafter.

Det maa altsaa erindres, at det er med dette kraftanlæg, som med alle andre, — forbrugere er der ikke før anlægget er færdigt. Det vil tage mange aar at bygge det. Skal et slikt kojtbart anlæg udbygges blir man jo nødt til at løbe en vis risiko og bygge uden nogen fuld overfagt over kraftens anvendelse i tillid til udviklingens stigende krav. En del forberedende arbejde kan jo udføres, der vil forforte anlægstiden. Udførelsen af de store tunneller, tomten for selve kraftstationen, fordelingsbasinerne osv., og fremfor alt anlægget af Numedalsbanen kan alt betragtes som forberedende arbejde til selve anlægget.

Som man ser, staar en ny tid ved indgangen til Numedal. Det stille afføndrede dalsjøer, som endnu ligesom ikke er kommet

med i den sidste tids udvikling, fordi det har manglet moderne kommunikationer, staar nu paa spranget til at faa baade den efterlængtede jernbane og en storindustri med i kjøbet. Denne omvæltning har betydning ikke bare for Numedal alene. Store dele af landet vil faa nytte af den overførte kraft og det hele land vil baade direkte og indirekte høste fordel af at slige naturrigdomme tages i anvendelse.

Det fremholdes jo ofte at staten ikke har ret til at indlade sig paa noget, som berører spekulation, men i dette tilfælde blir den nødt dertil. Den har endnu mindre ret til at lægge sin haand over vore naturrigdomme og hindre at de blir udnyttet. Hadde ikke staten kjøbt Norefaldene vilde private selskaber ha erhvervet sig dem og deres udnyttelse hadde ikke blevet en indtægt for staten.

For over to aar siden var der tegnet omkring 200,000 kroner i aktier som driftkapital til jernbane fra Kongsberg til Sporan, Nore. Af denne kapital var der tegnet omkring 60,000 kroner blandt Numedølerne her i landet. Da nu staten ikke opfyldte sine løfter om at begynde arbeidet inden udgangen af 1912 faldt aktieholderne tilbage baade her og hjemme, og jelve jernbane komiteen opløstes. Grunden til at arbeidet blev udsat var vist, som før sagt, mangel paa driftskapital.

Af „Tidens Tegn“ sees, at det nu skal gjøres et nyt statslaan paa 147,000,000 tilsamenn. Af disse penge skal en del anvendes til Numedalslaugens regulering, til Norefaldenes udbygning, samt til en jernbane gennem Numedal.

Om ingen ujettede hindringer træder iveien, vil dette arbeide blive paabegyndt ganske snart, saa maasse mange af os ældre mænd heri landet faar opleve den tid, at faa se og høre om, at dette kjæmpemæssige anlæg er færdigt og taget ibrug baade til elektrisk belysning, til drift af jernbaner, og til industrielle

anlæg rundt omkring i fædrelandet. (Væsentlig taget fra „Busferuds Blad“.)

Mindegaven til Valdris.

Nu da komiteen til indsamlingen af den udsatte gave til Valdrisbygderne er udnævnt, og jaavidt jeg forstaar, bestaar af lutter paalidelige og skikkede mænd, nærer jeg ingen tvivl om, at der vil komme fart i tingene.

Her staar vi ligeoverfor en opgave, der gaar os Valdriser nær ind paa livet. Det er ikke som med landsgaven, at formaalet dæmmer ud i det blaa og fjerne, fordi vi er ude af stand til at forme os et billede af de folk, som det vil komme tilgode. Her ser vi uden vanskelighed for vort indre øie kjendte og kjære ansigter, kanske to gamle forældre, kanske en søster eller bror, der vil lyse op i glæde over, at vi ikke har glemmt de gamle tomter, og kanske mest over at vi ikke er værre stille i det fremmede, end at vi har en liden skilling tilovers for andre. Det har paa det tydeligste vist sig, at en bygdegave har ganske anderledes let for at gripe tak i vor følelse og løse paa pengebogen end en landsgave.

Svor vi derfor kun fandt at kunne afse en snau dollar til mindegaven for det hele land vil vi sikkerlig nu vide at finde frem til en femmer; hvor vi gav fem vil vi uden vanskelighed faa floen i en tier eller mere med tilsvarende økning, opover linjen. Og det skulde ikke være for meget at vente, at de tusinder af valdriser herover, der er arbejdsføre og sidder mer eller mindre godt i det i forhold til en norsk husmand eller smaa-bonde, vil greie at overtrumpe selveste Hallingerne, saa de 17de mai 1915 kan overrække de 6 herredsstyrer i Valdris den sum af 30,000 dollars eller mere.

Det kan i disse dage kun bæres os for, at vi har overmaade

meget at takke skjæbnet for. Mens hele Europa skjælver i sine sammensvingninger, som var selveste Jemrisulven sluppen løs, jidder vi herover tilskyndende trykke paa vor tue, og kan endog neppe undgaa at høste økonomisk fordel af krigsøvanvidet i den gamle verden. Og alene forsynet ved, hvorvidt det vil lykkes den skandinaviske halvø at holde sig udenfor myrderierne. Vi har sikkerlig al grund til at nære dyb beklæmning for slægt og venner ogsaa i Norge. Og jeg tvivler ikke om, at denne sympati for Valdrisamerikanernes vedkommende vil gi sig et lignende udslag i den vordende mindegave.

Spvad angaar indsamlingens formaal, er det kanske ikke saa let at komme til enighed. „Sambands“ redaktør gav os i sidste nummer en grei oversigt over forskjellige allerede antydede forslag, og ulykken er vel nærmest den, at der er saa altfor mange samfundsnyttige ting man kunde ønske at gi en haandsrækning. Personlig føler jeg mig foreløbig kanske mest tiltalt af hospitalsagen. Det gjælder jo her at se aarhundreder, ja aartusinder frem i tiden, og mens jeg hører til dem, som tror at menneskeheden engang vil vide at banlyse fattigdom og nød og uvidenhed fra sin midte, nærer jeg ikke den samme tilid til hygiene og lægevidenskab. Den dag vil neppe nogen finde oprinde, da man ikke længere har brug for hospitaler og friplads til syge, og jeg tror man gjør vel i at gjøre Dr. Nyches antydninger i „Samband“ til gjenstand for den nøieste overveielse.

Lad os imidlertid straks gaa igang med at finde udveie til et klæffeligt bidrag, uden at vente paa indtrængende opfordringer fra komiteen. Den gir dobbelt, som gir af et villigt hjerte.

Juul Diejerud.

Washington, D. C. 6te August, 1914.

Mr. A. S. Brenden har sendt os endel bemærkninger om Mindegavejagen. Han anfer for det første over at naar Valdris Samband, der er en national organisation af Valdriser i Amerika, har besluttet at sætte igang en indsamling til en Mindegave for Valdris, man da agiterer for bygdeindsamlinger og indsamlinger til mindre strøg, og det paa en maade som blir til hinder for den bevægelse, der er igang for en gave til hele dalen. Han anfer f. eks. hospital- og badstuebevægelsen for at være saadanne. Han mener at disse er ikke egnet til at bli betragtet som omfattende hele Valdris men at de fjerne liggende strøg i dalen vil ha saagodtsom ingen nytte af badstue paa Sagernes eller hospital i Skidre. Brenden mener at den almindelige mindegave burde befordre det almindelige vel, og skjønt orgelfond og andre bygdegaver er bra nok og han ikke vil indvende noget imod saadanne velgjørenhedsbevægelser, saa mener han at det er for at hjælpe ungdommen man helst bør anvende en generalindsamling — saa den jaar tilegne sig kundskab i den tid den er moden — modtagelig — derfor. „Næf den karakterfaste, viljesterke ungdom hjælp, og da vil ungdommen selv befordre det almene vel saa godt, at de fattige trænende vil slippe at leve af de smuler, som af jur naade er faldt fra de riges bord.“

Brenden har baade i Samband og andetsteds udviklet sin ide om et fond til at hjælpe de mest lovende elever i folkeskolerne til at fortsette sin skolegang og udvikling udover det de rækker i folkeskolen.

* * *

I ugebladene læser vi et opraab for „Mindegave til Tuedalen“, som vi vistnok ikke er opfordret til at opta i Samband. Vi hidsetter det væsentlige af det:

„Undertegnede har besluttet at gjøre en opfordring til udvandrede Tuedøler fra Nordre og Søndre Tuedalen at ind-

jende bidrag til en mindegave for vor hjembygd. Herredsstyrelsen bemyndiges til at forvalte mindegaven som følger:

5 procent udddeles omkring 20de December 1914 til værdige frængende, som ikke har offentlig understøttelse og er bofjeddende i ovennævnte bygder. Kapitalen sættes ud paa almindelige renter mod god sikkerhed. Renterne og fra 3 til 5 procent af summen, alt efter som tiderne kræver det, skal deles ud aarlig til ovennævnte klasse folk i bygden; dog saaledes at hele mindegaven blir uddelt inden et tidsrum af 25 aar."

(Dernæst følger en veltalende henstilling til Etmedøler om at lægge sine bidrag, og opraaet fortsætter):

„Rogen maa tage sig af sagen hver i sin bygd eller jettlement ved at gaa rundt med en liste. Bidragshyndernes fulde navn og adresse maa følge med beløbet, som jendes til kassieren, Mr. Anton Granum, Dallas, Wis. Han vil kvittere i vore ledende blade."

Eders for mindegaven interesserede

Ole G. Hestetind, Norwich, N. Dak.

N. K. Kringlee, Norwich, N. Dak.

Syver N. Den, Minot, N. Dak.

Sven N. Hestfin, Portland, N. Dak."

* * *

Alt det foregaaende, saavel som meget mer, der er talt og skrevet om mindegaver, er af stor hjælp for os nu, vi vil gaa ivei med vor indsamling, og alt sammen fortjener eftertanke. En ting skulde dog være indlysende, og det er at det er ved at holde sammen, ved at arbejde for hele dalen under et, at vi kan gjøre noget vi kan være fornøiet med. Kunde ikke f. eks. Etmedølerne lægge sit arbejde ind med de andre bygders folk og enes om at støtte den af Valdris Samband oprettede komite? — En del folk har anket over at vi valdriser har ventet med

vor mindegave indsamling. Men vi har ikke villet ha sin af at hindre den nationale indsamling. Nu vil vi ikke være iveien for den bevægelse, og der er en anden ting herved: „Mindegaven til Norge samt en hel del andre ting som har lagt beslag paa folkets opmerksomhed og deres offervillighed er nu udaf vor vei. Vi kan gaa tilverks med frie hænder, og vi kan udrette meget mer end om vi skulde absolut ha det gjort i „jubelaaet.“ Vi har den bedste leilighed netop nu, og vi burde ha lært noget ogsaa, mens vi har iagttaget de andre indsamlinger som har gaat for sig. Spøragsmaalet er nu om Valdriserne vil gi Valdris en mindegave. Vil de saa gjør de det.

Valdrisstevne i Minneapolis

12te og 13de September.

Valdris Samband holdt sit aarsmøde den 16de Mai i forbindelse med hundredeaarsfejten. Men der er indkommet jaamange forespørgsler og jaamange har udtalt ønske om at faa et Valdrisstevne ihøst, at bestyrelsen har bestemt at sammenkalde et ekstra møde af Sambandet og almindeligt Valdrisstevne ved enden af State Fairugen i Minneapolis, lørdag og søndag den 12te og 13de Sept. Mødestedet for lørdagen er det hvor møderne er blit holdt flere aar, nemlig Ark Hall paa hjørnet af 31te gade og 1ste Avenue syd. Der møder man saa tidlig som man ønsker for at træffes og samtale. Kløkken tre eftermiddag holdes Sambandets forretningsmøde, hvor mindegaven til Valdris ventelig blir det vigtigste forhandlings-emne, og den udnævnte mindegavekomite vil ventelig rapportere en plan til mødets behandling. Aarsmødet valgte komiteen til at foretaa arbeidet, og den henstiller nu til Valdriserne at komme og ta del i forhandlingerne og hjælpe til at faa jat

bevægelsen jaaledes igang at indsamlingen vinder almindelig tilslutning og kan bli fuldført med rimelig fart.

Klokken syv begynder gæstebøst, med de vanlige norske retter og under ledelse af den gamle komite, med tilfætning af nye kræfter. Efter maaltidet blir som jedvanlig et program med taler, sang og anden underholdning. Christoffer Seen fra Goodhue County, som har glædet mange af vore stævner med sit egte valderiske felespil, kommer iaar med sin fele, og vil foredrage de vante gamle laatter, som det vil bli værd hele reisen at faa høre.

Søndag blir der udflugt, denne gang til Minnehaha Park, der hvor Valdrifere i 1899 med sit første stævne gav stødet til den bevægelse, som siden har samlet det udflyttede Norge i by- og bygdelag og har gjort saa store ting for vort folks paastjænkelse af sine minder og sin arv.

Valdrifer allesteds bedes at merke sig, at det almindelige Valdrisstævne blir afholdt den vanlige tid, og bedes at gjøre sine sambygdinger opmærksom paa indbydelsen, der er stillet til alle Valdrifer i landet, ligesom alle andre som ynder at blive baane et stævne af norske er indbudt og velkomne.

Paa bestyrelsens vegne,

M. N. Weslen.

Valdrisstævne i Glenwood, Minn.

I Glenwood har nogle Valdrifer sat sig i spidsen for en bevægelse for at faa istand et stævne der for valdrifer i Pope County og tilgrænsende provinser, og i denne forbindelse er alle strøg tilgrænsende, hvis indvaanere kan række at komme til mødet. Glenwood har faat velfortjent ry som et meget heldigt sted for bygdestævner paa grund af sin beliggenhed og mange andre kvalifikationer, ikke mindst indvaanernes store

gjæstfrihed. Det er at haabe at det blir et stort og heldigt stævne. Pope County skal ha mer valdrifer end noget andet County i landet har man længe paastaat, saa at det er bare om at gjøre at faa dem til at ta sig ud, saa blir det nok „følkut“ i byen den dag. Foreløbig har man nævnt den 14de September som dagen for stævnet. Saadanne lokalstævner er ikke alene hyggelige for deltagerne men de gjør godt for bygdelagsbevægelsen i det hele. Vi har havt altfor faa af dem. Manfred, N. D. har længe holdt lokalstævner. Lad andre bygder efterligne Manfred og Glenwood.

Turijen.

(„Valdres“).

Jeg husker iblandt en underlig mand;
jeg saa ham saa titt som liten gut;
han var ei utgangen av bedre stand,
av sind var han sløgtig, tørr og butt;
men viste han ikke ut vrangen,
du lett av hans humor blev fangen.

Jeg husker, han ofte i arbeid stod;
da sunken han var og træt og lei,
naar klokken kimende kalde ham lod,
der viste sig smil, han ropte: hei!
Da kastet han spaden og hakken
og saa løv han hjemover bakken.

Den tid var saa sjelden en handelsbod,
man maatte drage saa lang en lei;
men titt til tjeneite Turijen stod,

han drog til Vagn den bakfede vei;
og naar han saa den hadde løpet;
han gjerne fik tobak paa kjøpet.

En somnerdag vakker i aannetid
han slog paa Beslestøls lille vold;
da kom der en stormvind saa sterk, saa strid,
den stred med Turisen streng og hold;
de kjæmpet paa selveste kniven
enskjønt Turisen brukte riven.

Men vinden fik tak, den vandt lett sin seier;
den tok en sæte saa voldsomt op
og slunget den henad volden i veir,
det nyttet ikke, at gamlen ja: stop!
Men saa blev han vranten og galen
og rente snart nedad til dalen.

En jækfom høstdag — jeg husker den enn —
et stille tog gjennom dalen gif;
i kisten svart laa den graanende ven,
sin siste tur han til Vagn nu fik
og flokkerne fimet sin jammer
og laug ham til dødsrifets kammer.

M. M. Tønhus.

Baldrijsens listale.

I gamle dage var det ein valdris, som hadde faat floa i ein vonoms større gard paa Dplandet. Han var nok fjøl ikkje af mors bedste barn og kom difor paa kant med mange av bygdens folk. Ein av desse va han reint ille ute for, og folk sa,

at valdrisjen hadde faat juling meir helle ein gong av denne husmannen sin. So døydde husmannen, og valdrisjen faun det ikkje umaken værd aa henta korkje prest hell klokkar for aa taka ut liket. Han gjorde det likso godt sjølv, so slap han kostnaden og. Sa, dei song eif salmevers, og so tala valdrisjen.

„O, du elendiga menneskji, no ligg du der, korkje til nytte for deg sjølv hell anna folk. Det vilde vera synd aa klaga paa din død; for jadden hev du vore ein skarv mæ. Du va ein fæl far. Du sprang upp i skogarne og skræmde kvinfolki, og jadden hev eg sjølv med vori rædd deg. Men no skal du daa ikkje gjera meire prettor her i verdi. Verre du ikkje blir like eins i hi verdi og. Du er godt truande til det — —“.

Og so song dei att, og valdrisjen sa: „Sa, no tek me han, fara; for me er ikkje trygge, fyrr me fær honom i jordi.“

L. i „Østl.“

Jol!

(I „Baldres“ 23de december).

Kom jol med rife glede!
Kom jol med stille fred.
Verm, jol, du kalde hjarto,
Ihø kjærleik til ojs ned!

Midtvinter myrk
fjem med si jol
— for barnejæl
den draumfæle jol
med alt det beste barnehugen visste.

Barneminne glid
fram i stille straum

glømer alt saart
i minneglade slaum
— ligg som mjuke lig hv' det eg miste.

Barnetankar soiv,
borne av tru
byggjer mot sky
si sfinande bru
— gjømer kaldgraa tvil i grav og fiste.

Kom jol med reine glede!
Kom jol med barnejol!
Med barnetru og barnebon
med barnehøn, kom jol!

Nils Gøvi.

I listen over nordmænd blandt Wisconsin tropper i borgerkrigen, har Mr. Lien søgt at sætte regimenterne i tidsfølge efter som de drog ud i aktiv tjeneste. Derfor kommer de ikke altid efter sine nummer, 1st, 2d, etc. Men det er ikke klart i alle tilfælde hvilken dato er den som regimentet bør ansees for at ha begyndt tjenesten. Dertil kommer at i en stor bundt af manuskript er der ved afskrivningen blit nogen forstyrrelse, saa at i de sidste par hefter nogle regiment er kommet ud af den orden som Mr. Lien vist har tiltænkt dem. Men forhøventlig vil det ikke gjøre synderlig skade. Der er lagt meget arbejde paa disse lister, og skjønt der er mange uundgaaelige feil, vil det hele vist være til fremtidige forskeres store hjælp og fordel. Alle som finder feil i listerne bedes jende rettelsjer til Samband eller til N. L. Lien, River Falls, Wis.

Liste over nordmænd blandt Wisconsin tropper i borgerkrigen.

A. L. Lien.

VIII.

34 Wisconsin Infantry.

Drog ud 32 December 1862.

9 maaneders mænd.

Edward Hanson, Milwaukee 1apr63 Fr Co I srgt Major udm 8sep63

Co. A—Ole Evenson, Hamburg 15nov62 udm 8sep63

August Hakenson, Merton 17nov62 udm 8sep63

Christian Johnson, Merton 17nov62 crpl udm 8sep63

Gunner Johnson, Douglas 18nov62 fik stedfortræder 9dec62

Christian Mattebee, Waukesha 17nov62 d 8jun63 Columbus Ky

Peter Olson, Coon 15nov62 udm 8sep63

Hans Olson, Hamburg 15nov62 ordret afsendt p vilkaar 16mai63

John Olson, Lisbon 17nov62 udm 8sep63

Ole Olson, Goodhue Co., Minn vol 17nov62 udm 8sep63

Peter Peterson Douglas 18nov62 crpl fik stdftr 9dec62

Co. B—Iver Anderson, Dodgeville 10nov62 udm 8sep63

James Anderson, Clyde 10nov62 afsk 10jan63 syg

Hans Christianson, Moscow 10nov62 crpl udm 8sep63

Thos Ellingson, Dodgeville 10nov62 udm 8sep63

Arne Evenson, Adams 10nov62 d 30aug63

Norway (Narve) Everson, Adams 10nov62 udm 8sep63

Ole Guldbranson, Moscow 10nov62 udm 8sep63

Ole Halvorson, Adams 10nov62 afsk 10dec62 syg

John Hanson, Stockholm 13nov62 afsk 28dec62 syg

Anton Jordan, Roxbury 10nov62 udm 8sep63

Knut Jordet Jr, Monroe 10nov62 afsk 19jan63 syg

Andr Knutson, Highland 10nov62 d 30mai63 Memphis

Martin O Dowd, Dodgeville 10nov62 udm 8sep63

Co. C—August Gullickson, Liberty 5feb63 udm 8sep63

Ole Knudson, Liberty 5feb63 udm 8sep63

Newton A Olson, Pt Washington 25nov62 srgt udm 8sep63

Engebret Thronson, Liberty 5feb63 udm 8sep63

Co. D—Martin Adamson, Bristol 15nov62 afsk 8jun67 at regne 5mar63

Theodore Luken, Somers 15nov62 afsk 5mar63 syg

Charles Thompson, Salem 15nov62 afsk 23dec62 syg

Abraham Cornelius, Milwaukee 19nov62 afsk 10jan63

Joseph Cornelius, Milwaukee 19nov62 afsk 23jan63

Simon Hill, Hartford 24nov62 afsk 24jan63

Nils Johnson, New Denmark 10nov62 udm 8sep63

- Co. F**—Ole Sorenson, Gibraltar 2dec62 afsk 19dec62 syg
Co. I—Andr. Erickson, Kewaskum 24nov62 syg ved udm.
 Edward Hanson, Milwaukee, se srgt Major ovenfor
 Anton Kregge, Trenton 24nov62 afsk 18jan63 syg
 Peter Moyland, New Denmark 27nov62 tr Co. K 2jan63 udm
 8sep63
Co. K—John Jenson, Burton 23dec62 d 15apr63 Columbus Ky
 Ole Jorgenson, Erin 24nov62 afsk 23jan63 syg
 Johan Christian Neff, Greenville 21nov62 udm 8sep63

24th Wisconsin Infantry.
 Drog ud 29 August 1862.

- John Lund, Milwaukee 15aug62 srgt prom srgt major 1jul64
 saaret Lovejoy Sta. Ga udm 10jun65
Co. A—Alvin O. Johnson, Waukesha 5aug62 music'n udm 10
 jun65
Co. B—Daniel Christian, Milwaukee 17aug62 U S Navy 3mar64
 Ole Elleson, Milwaukee 14aug62 fr Co. D udm 10jun65
 Alfred Kingsland, Milwaukee 15aug62 d 15mai63 Murfreesboro
 vaadeskud
Co. C—Frederick Damman, Milwaukee 5aug62 udm 10jun65
 Anton Lang, Milwaukee 12aug62 detld 1st Mo. Batty 25sep62 t
 17jan65 udm 10jun65
 Andr. K. Lang, Kewaskum 5aug62 rep d apr63 Louisville
Co. F—Wm Berland, Milwaukee 14aug62 srt Mission Ridge udm
 10jun65
 Alfred A Damson, Milwaukee 21aug62 d 8jun63 Nashville
Co. G—Mathias Emerson, Milwaukee 1aug62 udm 10jun65
 Torger Knudson, Milwaukee 8mar64 udm 8jun65
 Edward Thompson, Milwaukee 10aug62 afsk 8mar63
 Peter Thorson, Milwaukee 9aug62 srt & fange Chickamauga d
 5okt64 Andersonville
Co. H—John C. Johanneson, Milwaukee 20aug62 srt Chickam-
 auga forflyttet t U S Navy 3mai64
 John A. Nelson, Milwaukee 20aug62 U S Navy 4mai64
Co. I—Conrad L. Gabrielson, Milwaukee 12aug62 crpl srt &
 fangt Stone River afsk 18mar63
Co. K—Otto D Gabrielson Milwaukee 14aug62 afsk 14jan63 syg-
 dom
 Dennis Levison, Milwaukee 21aug62 fangt Stone River V R C
 1nov63 udm 29jun65

23rd Wisconsin Infantry.
 Drog ud 30 august 1862.

- Carl Jussen, Madison 14aug62 srgt Co. D srgt major 1mai63

- A A A G** 2d Bridage 19jul t 14dec64 **A A D C** 3d Brigd 2d Divi-
 sion 19 Army Corps 14dec64 t udm 4jul65
Co. A—Benj. P. Benson jr., Fitchburg 11aug62 srt Ark. Post
 fangt 8apr64 udm 21jun65
 John Ellickson, Madison 13aug62 d 20okt64 N Orleans
 Herman Gudmanson, Dunkirk 15aug62 fangt 8apr64 udm 21
 jun65
 Lewis Gudmandson, Dunkirk 15aug62 d 13okt63 N Orleans
 Halvor E. Hanson, Dunkirk 14aug62 crpl fngt 3nov63 udm 4jul65
 Charles Jacobson, Dunkirk 15aug62 d 5feb63 Youngs Point
 Peter C. Jacobson, Dunkirk 14aug62 udm 3jun65
 Reiar Johnson, Dunkirk 15aug62 crpl d 2apr63 Millikens Bend La
 Ole Larson, Dunkirk 14aug62 udm 4jul65
 Christian Nelson, Dunkirk 14aug62 udm 4jul65
 Torger Olson, Dunkirk 14aug62 udm 29mai65
 George Stephenson, Madison 12aug62 udm 4jul65
 John Thompson, Dunkirk 15aug62 tr B 11sep62 srt 11jan63 afsk
 12mar63
 Nils Thompson, Dunkirk 15aug62 fange 3nov63 udm 4jul65
 Thos. E. Thompson, Dunkirk 14aug62 afsk 2apr63 syg
Co. C—Oliver Sorenson, Portage 29aug62 1 Lieut Capt 23mar63
 srt Vicksburg udm 4jul65
 James Ellison, Ft. Winnebago 19feb64 t 35 inf 1jul64 udm 15
 mar66
 Elias Erickson, Lewiston 15aug62 crpl srgt udm 4jul65
 Peter Henderson, Caledonia 14aug62 udm 4jul65
 Chas Sorenson, Portage 9aug62 crpl afsk 6mai64
 Isaac Sorenson, Portage 15aug62 afsk 8aug63
 Ole A. Tollickson, Lewiston 15aug62 afsk f sygdom (?)
Co. D—Ole Anderson, Madison 14aug62 syg ved udm
 James Anderson, Pleasant Springs 14aug62 d 16jan63 paa
 Transp't I H Dickey
 John A. Andal, Pleasant Springs 21aug62 d 16jan63 paa Transp't
 I H Dickey
 Arne Arneson, Springdale 21aug62 d 5apr63 Millikens Bend
 Ole O. Bakke, Pleasant Springs 21aug62 d 22mar63 Millikens
 Bend
 Ole O. Barton, Blue Mounds 14aug62 udm 4jul65 lever nu
 Ole Erickson, Blue Mounds 14aug62 afsk 9nov63 syg
 Gilbert Hanson, Cottage Grove 15aug62 afsk 3feb63 syg
 Nelson A. Haveland, Pleasant Springs 15aug62 d 31mar63 Mil-
 linkens Bend
 Torgus Johnson, Pleasant Springs 11aug62 udm 4jul65
 Andr. K. Jura, Fl. Prings 15aug62 d 27jan63 Youngs Point La

Tidemand Knutson, Blue Mounds 21aug62 afsk 2sep63 syg Bor
Blue Mounds
Even Larson, Pl. Springs 14aug62 d 13mar63 Millikens Bend
Aslak A. Lee, Dunn 14aug62 d 15mar63 Millikens Bend sygdom
Ole Lewison, Blue Mounds 14aug62 Fltd 3nov63 Carrion Crow
Bayou La
Ole G. Boen, Pl. Springs 11aug62 d 10jun63 Millikenes Bend
Ole Nilson, (Brone) Blue Mounds 14aug62 d (?) Millk's Bend
Henry Nelson, Blue Mounds 14aug62 afsk 17feb63 sygdom
John H. Nelson, Dunn 14aug62 afsk 8apr63 syg
Jacob Olson, Pleasant Springs 15aug62 afsk 5jul63 syg
Thorsten Olson, Blue Mounds 14aug62 d 4feb63 Youngs Point La
James Sanderson, Dunn 15aug62 d 22aug63 saar Vicksburg
Wm Seamanson, Pleasant Springs 11aug62 crpl sgt udm 4jul65
Henry Thompson, Pleasant Springs 15aug62 afsk 17jun63 syg
Co. E—Even Thompson, Ruthven 14aug62 crpl fangt Sabine
Cross Road udm 21jun65
Co. G—Garret Halvorson, Columbus 11aug62 afsk 12mar63 syg
Mathias L. Johnson, Hampton 15aug62 d 5feb63 Memphis af saar
ved Ark. Post
Tollef Olson, Alba 11aug62 udm 4jul65
Isaac Olson, Alba 14aug62 srt Ark. Post udm 4jul65
Ole J. Olson, Hampton 15aug62 crpl udm 4jul65
Tobiged J. Olson, Hampton 15aug62 afsk 1jan65 syg
Theodor Stevenson, Madison 21aug62 music'n udm 4jul65
Co. H—Ole Ellingson, Blooming Grove 13aug62 d 8feb63 Stmr
City of Memphis
Andr. E. Kyle, Lodi 13aug62 crpl srt Raymond udm 6jul65
Lars Olson, Arlington 17aug62 Drknt 29jul64 Morganzia La
Thos Yule, Lodi 13aug62 crpl srt Ark. Post. læg afskrt afsk
9mai63
Co. I—Alton B. Anderson, Cottage Grove 15aug62 crpl udm 4jul65
Hubert H. Emerson, Madison 14aug62 afsk 24apr63 syg
Gunder Edward, Burke 15aug62 fngt Carrion Crow Bayou udm
5jul65
August Felland, Bl'mng Grove 13aug62 d 13apr63 Memphis
Iver Johnson, Bl'mng Grove 13aug62 srt Carrion Crow Bayou
afsk 30mai65
Chas H. Johnson, Vienna 9aug62 crpl afsk 3apr63 syg
Thos Lee, Madison 15aug62 V R C 20sep64
Ole L. Mothun, Burke 15aug62 d 19feb63 stmr J H Dickey
Torgus Nerison, Burke 15aug62 d 28jan63 Youngs Point La
Iver Olson, Springdale 15aug62 srt Vicksburg afsk fr Hospital
St. Louis bor nu Springdale

Ole Torgerson, Burke 15aug62 d 22jan63 Miss River
Co. K—Lewis Olson, Spring Green 15aug62 d 12jan63 Ark Post
saar

27th Wisconsin Infantry.

Drog ud 7de Mars 1863.

Co. A—Peter Brager, Klevenville 15aug62 udm 29aug65
Jens Mathiason, Carlton 29aug62 d 21aug64 Little Rock
Thron Olson, Klevenville 15aug62 srt 3sep64 d 27apr65 Mobile
Ala sygdom
Co. D—Nickolas Hanson, Meeme 21aug62 srgt 1st srgt 2d lt 6okt
64 udm 29aug65
Anon H. Anderson, Manitowoc Rapids 21aug62 udm 29aug65
Andr D. Classon, Cato 20aug62 t Co. K 7mar62 d 10sep63 Mani-
towoc
Christopher Evenson, Maintowoc 19sep64 udm 14jul65
Melvin Ingerson, Cato 20aug62 afsk 22mai63 syg
Isaac W. Kingsland, Two Rivers 21aug62 srt fngt Jenkins Ferry
d 12nov64 Camden Ark
Ole Knutson, Manitowoc 19sep64 udm 14jul65
Ole Madson, Manitowoc 19aug64 udm 14jul65
Svend Olson, Manitowoc 19sep64 udm 14jul65
Thos A. Skeen, Manitowoc 7sep64 udm 14jul65
Peter Swenson, Manitowoc 21aug62 crpl udm 29aug65
Co. E—Richard Benson, Osceola 14okt64 crpl udm 29aug65
John P. Harris, Kewaskum 21aug62 t Co. I wagoner afsk 22aug64
syg
Tobias Hong, Kewaskum 21aug62 d 11nov62 Kewaskum
Christopher Houg, Kewaskum 21aug62 udm 29aug65
Henry Hoberg, Sheboygan 21aug62 d 28jun63 Snyders Bluff Miss
Gabriel Holander, Elk Grove 26jan64 udm 19aug65
Co. G—Andr Anderson, Highland 18aug62 udm 29aug65
Orna Helgerson, Highland 21aug62 udm 30jun65
Henry Helgerson, Highland 18aug62 d 23jan64 Little Rock
Martin R. Lee, Madison 20aug62 crpl udm 29aug65
Paul Paulson, Highland 19aug62 crpl udm 29aug65
Martin Phelan, Highland 16aug62 srgt udm 29aug65
Co. H—Chas Corneliuson, Madison 19sep62 capt d 10sep63
Memphis
Ole Johnson, Christiana 9sep62 1st Lt resign 20feb64
Ole Nelson Falk, Whitewater 14aug62 srgt 1st sgt 2d Lt 6dec64
1st Lt 25jul65 udm 29aug65
Albert L. Lund, Cambridge 9sep62 2d Lt Resigned 23feb64
Thore Anderson, Dunn 19aug62 t Co. K d 28jul63 hosp boat
Nebraska

Knud Abrahamson, Perry 15aug62 d 21aug64 Little Rock
 Johan Anderson, Christiana 14aug62 udm 29aug65
 Martin Anderson, Burke 21aug62 d 5nov63 Little Rock
 Andr Anderson, Madison 14nov63 d 4mar64 Little Rock
 Kjel A. Anderson, Christiana 12aug62 d 1aug63 hosp Bt
 Asbjørn Brynjulson, Burke 19aug62 d 13aug63 Helena Ark
 Hans Ellendson, Blue Mounds 11jul62 udm 29aug65
 John Ellickson, Madison 20aug62 crpl srgt udm 29aug65
 Severt Erickson, Vermont 15aug62 udm 29aug65
 Joh. A. Esse, Perry 18aug62 udm 29aug65
 Erik Nelson Falk, Richmond 3jan64 udm 29aug65
 Gilbert Gilbertson, Vermont 15aug62 udm 29aug 65
 Andr Gilbertson, Vermont 15aug62 udm 1sep65
 Albert T. Grove, Pleasant Spring 22feb64 udm 29aug65
 Ole Nelson Grovum, Perry 18aug62 d 4sep63 Duvals Bluff Ark
 Christian Gunderson, Madison 18dec63 srt 3apr64 Oklahoma Ark
 V R C 24apr65 udm 21aug65
 Knud Gunderson, Perry 18aug62 d 15sep63 Helena Ark
 Tollef Guttormson, Perry 20aug62 d 18jan64 Little Rock
 August Hockenson, Pleasant Spring 26feb64 udm 29aug65
 Ole Olson Hagen, Vermont 21aug62 udm 30aug65
 Paul Halsteen, Windsor 5jan64 udm 29aug65
 Lars M. Halvorson, Christiana 14aug62 d 5jan65 Stmr Clinton
 Hans Hanson, 15aug62 udm 16jun65
 John Hanson, Ehitewater 19jan64 udm 20sep65
 Arne Hanson, Black Earth 5jan64 udm 29aug65
 Arne Haraldson, Vermont 15aug62 d 8feb64 Little Rock
 John Isaacson (Jens Kampen), Perry 15aug62 srgt 1st sgt 2d
 Lt 25sep64 udm 29aug65
 John Jacobson, Christiana 30jul62 afsk 7mar64 syg
 Sever Jameson, Black Earth 5jan64 d 29jul64 Little Rock
 Lars Olson Jarre, Albion 16aug62 afsk 27jan65 syg
 Sivert Jensen, Blue Mounds 19aug62 afsk 11jan64 syg
 Ole Johanneson, Albion 15aug62 d 30okt63 Paducah Ky
 John P. Johnson, Milwaukee 18aug62 crpl V R C 17okt64 udm
 25okt65
 Sever Johnson, Christiana 13aug62 udm 29aug65
 Nils N. Johnson, Kenosha 1feb64 afsk 24jun64 syg
 Jens Johnson, Madison 31dec63 d 23sep64 Little Rock
 Andr. Johnson, Pewaukee 26mar64 udm 29aug65
 Ole Olson Jorde, Vermont 15aug62 afsk 12mar64 syg
 Kitel A. Jorde, York 15aug62 d 9aug63 Helena Ark
 Nils Jorgenson, Perry 15aug62 udm 29aug65
 Lewis Knudson, Christiana 24jun62 music'n d 9okt63 Christiana

Knut Knutson, Christiana 7jul62 d 11aug63 Helena Ark
 Johannes Larson, Christiana 14aug62 crpl udm 29aug65
 Nils H. Larson, Deerfield 14aug62 d 11aug63 Helena Ark
 Iver C. Larson, Black Earth 5jan64 udm 29aug65
 Egbert E. Lee, Perry 15aug62 crpl udm 22aug65
 Ole Nelson Lintved, Perry 15aug62 d 16sep63 Helena Ark
 Rasmus Martinson, Burke 21aug62 udm 29aug65
 Lewis Mikkelson, Vermont 21aug62 udm 29aug65
 Ingebrigt Monson, Deerfield 20aug62 d 4nov63 Little Rock
 Henry O. Netvig, Deerfield 12aug62 crpl srgt udm 29aug65
 John Nelson, Primrose 15aug62 crpl sgt udm 29aug65
 Peter J. Nelson, Min Point 4feb64 crpl udm 29aug65
 Nicolas N. Nelson, Christiana 14aug62 crpl udm 29aug65
 Nels Nelson, Christiana 15aug62 crpl udm 29aug65
 Ellen Nielson, Christiana 20aug62 d 9aug63 Mound City Ill
 Jacob Jacobson Norboe, Perry 15aug62 crpl d 16aug63 Helena
 Ark
 Mathias Olson, Christiana 14aug62 crpl d 21nov63 Christiana
 Lars Olson, Burke 21aug62 afsk 17dec63 syg
 Soren Olson, Deerfield 15aug62 d 22aug63 Memphis
 Paul Paulson, Vermont 15aug62 crpl udm 29aug65
 Peder Pederson, Vermont 6aug62 afsk 30dec63 syg
 John Peterson, Black Earth 5jan64 udm 31mai65
 Ole Peterson 1st, Vermont 15aug62 afsk 21jul64 syg
 Ole Peterson 2d, Richmond 4jan64 udm 29aug65
 Peter Peterson, Madison 18dec63 udm 29aug65
 Jacob Paulson, Perry 15aug62 18okt63 Little Rock
 Ole Rasmusson, Hubbard 22feb64 udm 29aug65
 Johan G. Reder, Christiana 5aug62 d 29aug63
 Ole Halvorson, Rinde, Perry 15aug62 crpl udm 4aug65
 Andr. Robertson, Ridgeway 25jan64 udm 29aug65
 Christian Semmingson, Christiana 13aug62 srt Jenkins Ferry
 Ark udm 29aug65
 Torsten Sivertson, Christiana 13aug62 d 28sep63 St. Louis
 Ole Arneson Skiple, Christiana 13aug62 d 31aug63 Paducah
 Henry Stenson, Perry 15aug62 d 25jul64 Beloit
 Ole Stenerson, Perry 15aug62 d 10sep63 Paducah
 Amund Syverson, Black Earth 15aug62 d 23jan64 Little Rock
 Wm Thompson, Deerfield 15aug62 crpl d 26jul63 Snyders Bluff
 Miss
 Ole Thompson, Christiana 26jun62 t Co. K 1mar63 d 26sep63
 Memphis
 Byron Thorson, Oakland 3dec63 udm 29aug65
 Alf Thorson, Christiana 15aug62 udm 29aug65

Ole Thronson, Christiana 18aug62 d 16nov63 St. Louis
 Michael Thronson, Vermont 15aug62 udm 29aug65
 Wm O. Torgerson 1st, Christiana 15aug62 afsk 25jul63 syg
 Wm O. Torgerson 2d, Madison 21dec63 udm 29aug65
 Peter Peterson Tougen, Christiana 6aug65
 John A. Ulsterud, Milwaukee 2mar63 fr Co. K d 11aug63 Mound
 City Ill
 Osten O. Upsal, Honey Creek 10okt64 udm 8jul65
 Asle Vangen, Blooming Grove 26feb64 udm 10mai65
 Christian Volguerson, Perry 6aug62 V R C 25mar64
 L. Larson Wieg, Deerfield 15aug62 d 18aug64 Little Rock
 Knud Williamson, Deerfield 15aug62 d 17dec63 St. Louis
 Geo. Wilson, Manitowoc 19sep64 udm 14jul65
 Chas Wilson, Manitowoc 19sep64 udm 14jul65
 Co. I—Jacob Jacobson, Pt Washington 28nov62 udm 29aug65
 Lewis Raubgrund, Sheboygan Falls 21nov62 d 4okt63 Paducah
 Co. K—Gunder Arneson, Manitowoc 17sep64 udm 14jul65
 Tennis Arneson, Manitowoc 17sep64 udm 14jul65
 Wm J. Classon, Manitowoc 19sep64 udm 27mai65
 Helge C. Ellingsburo, Manitowoc 20sep64 udm 14jul65
 Martin Burk, Manitowoc 29feb64 udm 29aug65
 Knud Issacson, Madison 21dec63 crpl udm 29aug65
 Rasmus Johnson, Milwaukee 19jan63 srgt afsk 3feb64
 Ole Knudson 1st, Manitowoc 19sep64 afsk 20jul65 syg
 Ole Knudson 2d, Manitowoc 20sep64 d 16mai65 Mobile
 Thron Knudson, Manitowoc 20sep64 udm 14jul65
 Chas Mathieson, Manitowoc 19sep64 udm 8jun65
 Mads Olson, Manitowoc 20sep64 udm 14jul65
 Andr. Olson, Manitowoc 20sep64 udm 14jul65
 Lars Olson, Two Rivers 26sep64 afsk 20mai65
 Even Olson, Two Rivers 24sep64 udm 14jul65
 Gunnar Thorson, Oakland 30dec63 udm 29aug65
 Osten Tollefson, Manitowoc 20sep64 udm 9aug65
 Knud Thorstenson, Manitowoc 26sep64 udm 26mai65
 Nels Thorstenson, Ixonia 27feb64 12apr64 Camp Randall Wis

32nd Wisconsin Infantry.

Drog ud 26 September 1864 (?)

Co. A—Retzin Nelson, Alta 9aug62 afsk 15okt63 syg
 Co. B—John G. Daunk, Springvale 21aug62 fngt 24jul64 Decatur
 Ala udm 6jun65
 Arne J. Daunk, Springvale 17aug62 udm 12jun65
 Co. C—Guldbrand Berge, Liberty 20sep64 srt 21mar65 Benton-
 ville N C

Wm T. Everson, Marinette 16aug62 crpl sgt udm 12jun65
 Andr. Peterson, Liberty 20sep64 fngt 21mar65 Bentonville udm
 17jun65
 Co. D—Thos Anderson, Oshkosh 21aug62 crpl udm 12jun65
 John Dalstrom, Winchester 19aug62 crpl udm 30jun65
 Thos L. Dickson, Rushford 20aug62 V R C 28apr64
 Alfred H. Dickson, Oshkosh 20aug62 udm 12jun65
 James T. Dickson, Omro 20sep62 syg v udm raporteret død
 Nils Ellickson, Clayton 21sep62 udm 12jun65
 John Foss, Moquah 23nov63 fngt 12mar65 Fayetteville N C t
 New Co. D 19 inf 4jun65 fange v udm. Se Co. D 16 rgt reorg
 1864
 Gunder Larson, Winchester 21aug62 crpl udm 12jun65
 Christian Mattissen, Seneca 22sep64 crpl udm 12jun65
 Nels Nelson, Utica 21aug62 crpl udm 12jun65
 Ole S. Olson, Clayton 20aug62 afsk 10aug63 syg
 Ole B. Olson, Clayto 21aug62 d 10jul63 Memphis
 Christen Peterson, Clayton 21aug62 afsk 31mai63 syg
 Co. E—Iver Olson Berge, Liberty 30sep64 udm 12jun65
 Enock Lee, B.... 14aug62 udm 14mai65
 John Lee, Sandusky 14aug62 crpl udm 12jun65
 Jesse Lee, B.... 18aug62 srt 3feb65 River Bridge S C udm 12
 jun65
 Andr Nelson, Stockholm 14aug62 udm 12jun65
 Arve Olson, Etrick 21sep64 srt 3feb65 River Bridge udm 19mai65
 Engel Olson, Etrick 21sep64 udm 12jun65
 Co. F—Frederick Berge, Sturgeon Bay 15aug62 udm 12jun65
 Ole Gullickson, Sturgeon Bay 15aug62 udm 12jun65
 Wm F. Kelso, Wrightstown 27nov63 udm 12jul65 i Co. G 16 inf
 Thos Lee, Rushford 23nov63 udm 12jun65 i Co. G 16 inf
 Alex Olsen, St. Bay 15aug62 d 30okt63 Memphis
 Co. G—Jacob Christianson, Milwaukee 21sep64 udm 29jul65
 Uriel Loveland, Montello 11aug62 udm 12jun65
 Co. H—David H. Everson, Wyocena 21sep64 d 9mai65 Phila-
 delphia
 Matthias Hoff, Forest 21aug62 udm 12jun65
 Co. I—John Johnson, Hortonville 15aug62 fngt 1sep64 Atlanta
 fange ved udm
 John Nelson, Medina 19aug62 afsk 25okt63 syg
 Christopher Rubert, Hortonville 22nov63 srt 26aug64 Atlanta t
 Co. C 16 inf udm 12jul65
 Co. K—Andr Anderson, Leeds 21aug62 crpl srgt udm 12jun65
 Butler J. Fromdal, Otsego 15aug62 d 3mai64 Vicksburg

Jonathan Gilbert, Lowell 15aug62 afsk 22feb63
 Michael Gunderson, Lowell 15aug62 srt 3feb65 River Br S C d
 18feb65 Hilton Head S C
 Lars Larson Hamre, Leeds 20aug62 udm 12jun65
 Chas Kenuth, Leeds 21aug62 udm 12jun65
 Ole Kittelson, Lodi 20aug62 udm 12jun65
 Ambrose Olson, Dowell 15aug62 udm 20jun65
 Andr Olson, Leeds 20aug62 d 14dec64 Keokuk Ia
 Ever Sampson, Lowell 15aug62 udm 12jun65
 Geo. Simmons, Leeds 21aug62 udm 12jun65
 Andr. Simonson, Lowell 15aug62 d 26mar63 Memphis
 Thos. A. Simpson, La Crosse 21sep64 udm 12jun65

35th Wisconsin Infantry.

Drog ud 27 Februar 1864.

Co. A—Herman Claasson, Milwaukee 3nov63 udm 22mai65
 Claus Jansen, Merton 7nov63 d 18okt64 Vicksburg
 Johan Juergens, Milwaukee 28okt63 crpl udm 15mar65
 Ole Olson, Milwaukee 19nov63 d 25mar64 Christiana
 Juergen Peters, Milwaukee 19okt63 afsk 10nov65 syg
 Co. B—Andr. Anderson, Westfork 19nov63 udm 29mai65
 Andr. C. Anderson, Milwaukee 18nov63 d 21okt64 Madison
 John I. Olson, Fond du Lac 15nov63 udm 27aug65
 Co. C—Newton A. Olson, Pt Washington 12feb64 1st sgt Co.
 K 2d Lt 19aug64 1st Lt 17mar65 capt 10apr66 udm 15mar66
 Martin Bulvig, Roxbury 12nov63 crpl udm 15mar66
 Syrus S. Clason, Beaver Dam 18ncv63 crpl udm 22sep65
 Lawrence Jansen, Cedarburg 9dec63 udm 15mar66
 Gunnel Peterson, Burke 16dec63 crpl d 26aug64 Morganza La
 Frederick Stang, Blooming Grove 7nov63 srgt d 18okt64 Vicks-
 burg
 Christian Thompson, Milwaukee 23feb64 d 2aug63 St Charles Ark
 Co. D—Jarus Hammer, Fond du Lac 18feb64 fr Co. I crpl udm
 15mar66
 Co. E—John L. Derrekson, Pt Washington 15jan64 Vet Recr srgt
 2d Lt 10apr66 udm 15mar66
 Frederick Johnson, Burlington 4jan64 udm 15mar66
 Co. F—Wm Christianson, Christiana 20jan64 udm 15mar66
 Anton Hanson, Milwaukee 20jan64 udm 15mar66
 Nathan Hovland, Milwaukee 7jan64 d 18okt64 Vicksburg
 Ole Knudson, Christiana 20jan64 udm 15mar66
 Nels Larson, Christiana 20jan64 udm 15mar66
 Ole Nelson Marberg, Milwaukee 18jun64 afsk 12apr65 syg
 Chas Olson, Christiana 20jan64 udm 15mar66

Isaac Pearson, Lavallo 18jan64 crpl srgt udm 15mar66
 Co. G—Allan Elanson, New Berlin 20jan64 udm 15mar66
 Ole Owen, Richmond 25jan64 d 23sep64 Stmr Diana
 Ole Thompson, Delavan 28jan64 d 14aug64 Morganza La
 Co. H—Thos Emerson, Fond du Lac 5feb64 udm 15mar66
 Co. I—Henry Martenson, Burlington 4jan64 fr Co. G 9mar64 srgt
 1st sgt 2d Lt 14jan65 1st Lt 10apr66 udm 15mar66
 James Gilbert, New Berlin 17feb 64 d 10apr64 Milwaukee
 Geo. Kellison, Rubicon 23feb64 afsk 2mar65 syg
 John H. Robertson, Burlington 4feb64 udm 15mar66
 Co. K—Greenbury Hendrickson, Milwaukee 20feb64 15ma66
 Andr. Wilson, Milwaukee 12feb64 d 8aug64 St Charles Ark

36th Wisconsin Infantry.

Drog ud 23 Mars 1864.

Co. A—James T. Lunn, Washington 26feb64 crpl sgt 2d Lt 22
 jul65 udm 12jul65
 Co. B—John C. Bergey, Fox Lake 9aug62 fr 2d U S Sharp-
 shooters udm 15jun65
 Alanson C. Harris, Dane 29feb64 udm 7jun65
 Laurents Larson, Christiana 26feb64 d 1arp64 Madison
 Co. C—Andr. J. Emmons, Sparta 27feb64 udm 12jul65
 Chas Mattison, Waupaca 18okt64 udm 6jun65
 David A. Mattison, Little Falls 5sep64 udm 19jun65
 Joseph R. Peterson, Sparta 27feb64 srgt srt 22jan64 & 14aug64
 udm 11mai65
 John Wilkinson, Portage 29feb64 srt 18jun64 d 30jun64 Anna-
 polis Md
 Co. D—Nelson Peterson, Ashippum 27feb64 fngt Ream Sta d
 20nov64 Salisbury N C
 Simon Thompson, Clyman 10mar64 fngt Ream Sta d 12nov64
 Salisbury N C
 Co. E—Christian Able, Addison 29feb64 faldt 1jun64 Cold Har-
 bor Va
 Henry P. Davidson, Plymcuth 28feb64 crpl fldt 1jun64 Cold
 Harbor
 Alex Kelso, Argyle 25feb64 crpl srt 1jun64 Cold Harbor udm
 12jul65
 Co. F—Abr. D. Moe, St. Marie 15feb64 udm 12jul65
 James G. Moe, Manchester 18mar64 udm 16mai65
 Co. G—Isaac Elm, Oshkosh 29feb64 d 12jul64 4City Point
 Mathew Monson, Richwood 29feb64 afsk 19sep64 syg
 Sam Olson, Pr d Chien 29feb64 crpl fngt Ream Sta d 26nov64
 Salisbury

Ole Severson, Utica 29feb64 srt 18jun64 Petersburg V R C 28
apr65 afsk 31jul65 saar
Peter Thompson, Utica 28feb64 srt 7jun64 Cold Harbor fngt
Ream Sta d 30nov64 Salisvury N C
Co. I—Ole C. Wilson, Ottawa 27feb64 crpl udm 12jul655
Co. K—Bernt Christopherson, Spr Brook 29feb64 udm 16mai65
Anthony P. R. Dahl, Wheaton 29feb64 4crpl udm 12jul65
Lars Johnson, Spr Brook 29feb64 fldt 18jun64 Petersburg Va
John Johnson, Red Cedar 29feb64 srgt fangt Ream Sta udm
13mai65
Albert Johnson, Spr Brook 29feb64 srt 3jun64 fldt 18jun64 Peters-
burg Va
Samuel Nelson, Naples 29feb64 fngt Ream Sta d 11dec64 Salis-
burg V C
Lars Pederson, Eau Claire 29feb64 d 13jun64 Washington D C
af saar ved Cold Harbor 3jun64
Engebret Sorenson, Spr Brook 29feb64 udm 12jul65
Peter Sturm, Bl Prairie 23feb64 fngt 27okt64 udm 25mai65
Even Thorson, Eau Claire 29feb64 V R C 20mar65 afsk 23jun65
syg
Harald T. E. Tellerson, Spr Brook 29feb64 srt 1jun64 afsk 3apr
65 syg
Running Tollefson, Eau Claire 29feb64 srt 3jun64 Cold Harbor
udm 12jul65

38th Wisconsin Infantry.

4 kompagnier gik ud 15 Apr. 1864. 6 komp. gik ud Sep. 1864.
Co. A—Ole Herison, Palmyra 31mar64 srt 19jun65 Petersburg
& 30sept. . . Poplar Spring Church Va afsk 20mai65
Edward Nelson, Palmyra 31mar64 crpl srt 17jun64 Petersburg
Va udm 26jul65
Co. B—Ole Bendickson, Mt Morris 2sep64 udm 2jun65
John Ellickson, Mt Morris 2sep64 udm 2jun65
Isaac Emerson, Lynar 22mar64 udm 20jul65
Ole Halvorson, New Lisbon 27aug64 udm 2jun65
Andrews Leopold, Ellington 23mar64 crpl sgt udm 26jul65
Jens Peter Peterson, Oshkosh 14sep64 udm 2jun65
Co. C—Erick Anderson, Argylde 24mar64 afsk 25jan65 syg
Andr. Bronson, Friendship 7aug64 fr Co. K afsk 22jun65 syg
Christian Erickson, Argyle 26mar64 crpl udm 26jul65
Nicolas Hanson, Berlin 22mar64 srt 17jun64 Petersburg d 25jun
64 Washington D C
Henry Olson Argyle 26mar64 srt 17jun64 Petersburg afsk 15jun65

Ole B. Olson Jr., Argyle 23mar64 udm 26jul65
Hans Peterson, Blue River 25mar64 syg ved udm
Thos. G. Thompson, Argyle 24mar64 fldt 1jun64 4Petersburg
Co. D—Ferdinand Birke, Princeton 23mar64 syg ved udm
Peter Hundt, Princeton 25mar64 srt 2apr65 Petersburg udm 12
jun65
John Johnson, Nerway 24mar64 udm 26jul65
Solon K. Johnson, Fayette 31mar64 afsk 17jun76 syg
Jermund Mattison, Norway 24mar64 udm 26jul65
JohnJohn S. Stephenson, Monroe 22mar64 crpl srt 17jun64
Petersburg d 26jun67 Washington
Andr. Wing, New Chester 31mar64 V R C 24apr65
Co. E—Erick Erickson, Palmyra 26mar64 crpl srgt 1st sgt 2d
Lt 10jul65 udm 26jul65
Hans Hanson Friesbourg, Dunkirk 21mar64 srt & fngt 30jul64
Petersburg d 27okt64 Danville Va
Iver Ingbritson, Otsego 19aug64 udm 26jul65
Peter J. Mitchell, Monsinee 28mar64 crpl srgt udm 26jul65
Lars Nelson, New Lisbon 30mar64 srt 30sep64 Poplar Grove
Ch Va afsk 20feb65
John A. Rowland, Palmyra 31mar64 srt 7aug64 Petersburg udm
29mai65
Co. F—Andr. A. Kelley, Alden 7sep64 vet fr 30th inf 1st Lt 16
apr64 srt 2apr65 Petersburg Va udm 2jun65 bor i Mpls
George Hammer, Fond du Lac 11aug64 udm 2jun65
John H. Johnson, Palmyra 17mar64 udm 26jul65
Simeon Martin, Milwaukee 25mai64 udm 7jul65
Henry Wilson, Windsor 18jul64 wagoner crpl udm 26jul65
Co. G—John Everson, Vermont 2sep64 udm 2jun65
Martin Grove, Vermont 2sep64 saaret sidst i 1864 syg af saar
paa hosp ved admønstring
Hans Hanson, Avon 26aug64 udm 2jun65
Henry Nelson, Vermont 30aug64 udm 7jul65
Hans Olson Opsal, Vermont 30aug64 udm 2jun65
Co. H—Thos. Loveland, Decatur 22aug64 udm 2jun65
Co. I—Arne Arneson, Martell 22aug64 afsk 7dec64 syg
Chrisitopher G. Heyerdahl, Martell 15aug64 udm 2jun65
Iver Hillstad, Albion 3sep64 faldt 27dec64 Petersburg
Børre Olson, Martell 22aug64 udm 2jun65 bor i River Falls Wis
John Owens, Martell 14aug64 udm 2jun65
Peter Peterson, Martell 2sep64 udm 2jun65
Andr. C. Rockstad, Martell 5aug64 udm 2jun65 bor Hastings,
Minn.
Martin Simonson, Martell 22aug64 udm 2jun65

Mathias Sletten, A 25aug64 udm 2jun65
Co. K—Andr. B. Bronson, Trenton 7aug64 crpl srt 2apr65 Petersburg venstre læg afskaaret Tr t Co. C 8jun65 afsk f saar 22jun65
 Lars Johnson, Jenny 22aug64 udm 2jun65
 Nelson Fields, Jenny 22aug64 udm 2jun65
 Wm H. Quam, Fox Lake 5aug64 udm 2jun65
 Syverson H. Sormerud, Argyle 30aug64 srt 2apr65 Petersburg udm 12jul65
 Reuben Thompson, Windsor 18jul64 d 3sep64 White Creek Wis
 Jacob Winterstein, Madison 18aug64 udm 12mai65

39th Wisconsin Infantry. 100 dages mænd for vagttjeneste.

Drog ud 9de Juni 1864.

Co. A—Martin Halvorson, Milwaukee 16mai64 udm 22sep64
 Wm Hendrickson, Milwaukee 16mai64 udm 22sep64
 Peter C. W. Peterson, Milwaukee 16mai64 udm 22sep64
Co. B—Walter Finleson, Brookfield 25mai64 udm 22sep64
 Hugo Lorleberg, Waukesha 15mai64 udm 22sep64
 Wm Umpherson, Vernon 9jun64 udm 22sep64
Co. C—Edwin G. Johnson, Kenosha 17mai64 udm 22sep64
Co. D—Wm. J. Davidson, Burlington 18mai64 — 22sep64
Co. F—Andr. Melrose, Racine 14mai64 — 22sep64
Co. G—Nils Harrison, Manitowoc 3mai64—22sep64
 Isaac Thurston, Manitowoc 25mai64—22sep64
Co. H—John M. Johnson, Oconto 24mai64 d 20sep64
 Andr. Thompson, Marinette 23mai64—22sep64
Co. I—Ole Hanson, Milwaukee 21mai64—22sep64
 Oscar W. Hovland, Milwaukee 21mai64—22sep64
 Gustavus Narum, Milwaukee 17mai64—22sep64
Co. K—Chas Berge, Horicon 16mai64 1st sgt udm 22sep64

40th Wisconsin Infantry. 100 dages mænd.

Drog ud 9de Juni 1864.

Henry C. Alverson, Beloit Comm sgt 8aug64 udm 16sep64
Co. A—Mathias Christian, Janesville 23mai64—16sep64
 Iver I. Fredendahi, Janesville 4mai64—16sep64
 Edward Hanson, Janesville 15mai64—16sep64
 Edwin Lee, Janesville 13mai64—16sep64
 Lewis Risum, Janesville 24mai64—16sep64
 Albert Thompson, Footville 9mai64—16sep64
Co. B—Lars Harstad, Madison 6jun64—16sep64
 Peter Hendrickson, Beloit 14mai64—16sep64
Co. C—Nels E. Anderson, Albion 10mai64—16sep64

Julius L. Gilbert, Albion 10mai64 crpl srgt udm 16sep64 saar
 Peter Peterson, Delavan 23mar64 fngt 3jul64 Petersburg udm 27jul65
Co. C—Gilbert Ingebretson, St. Lawrence 5nov64 udm 27jul65
 John Gunderson, Iola 5nov64 udm 27jul65
 Thos. Gunderson, Marquette 21mar64 crpl udm 27jul65
 Benson Hall, Alma 25mar64 crpl srt 30jul64 Petersburg Va udm 18mai65
 Mathias G. Hogness, Moscow 19mar64 d 14sep64 Petersburg Va udm 18mai65
 Mathias G. Hogness Moscow 19mar64 d 14sep64 begravet Cypress Hill N Y
 Arne Johnson, Sheboygan 25okt64 afsk 21jan65 syg
 Frederick Koberness, Milwaukee 21sep64 udm 4jun65
 Chas. T. Gilbert, Albion 10mai64 crpl udm 16sep64
 John S. Gilbert, Milton 9mai64—16sep64
 John Knudtson, Albion 10mai64—16sep64
Co. D—Wm Berg, Madison 20mai64—16sep64
 Chas Birge, Whitewater 26mai64 crpl udm 16sep64
 Oley Nelson, 17mai64—16sep64
Co. F—James Larson, Delavan 23mai64—16sep64
 John Wm Lee, Summer 31mai64—16sep64
Co. G—Ole Anderson, La Crosse 16mai64—16sep64
 Geo. E. Evenson, Lake Mills 18mai64—16sep64
 Edwin Thompson, La Crosse 11mai64—16sep64
Co. I—John Anderson, Beloit 17mai64 crpl udm 16sep64
Co. K—Frederick Berg, Madison 25mai64—16sep64
 Ole Erickson, Mazomanie 14mai64—16sep64
 Nils Thimanson, Mazomanie 14mai64—16sep64

41st Wisconsin Infantry. 100 dages mænd.

Drog ud 15de Juni 1864.

Co. B—Chas. W. Everson, Milwaukee 24mai64—23sep64
Co. C—Robert Holland, Rubicon 16mai64 udm 23sep64
Co. E—Thomas Anderson, Madison 19mai64—23sep64
Co. F—John Harrison, Dodgeville 4jun64—23sep64

37 Wisconsin Infantry.

Drog ud 25 Juni 1864.

Co. A—Benjamin Anderson, Spring Run 31mar64 udm 27jul65
 Arne J. Courtland, Delavan 10mar64 udm 27jul65
 Adam Clauson, Summit 31okt64 udm 27jul65
 Anun Olson, Madison 31mar64 d 19sep64 Ft Schuyler N Y af

Isaac Olson, Moscow fr Permanent Guard (q v)
 Knud Olson, Ridgeway 2Sokt64 udm 27jul65
 Torge Ounson, Ridgeway 2Sokt64 udm 27jul64
 Kittle Paulson, Moscow 19mar64 srt 17jun64 Petersburg afsk 13dec64
 Ole Torgerson, Moscow 19mar srt 17jun64 Petersburg afsk 25 mai65
 Co. D—John Johnson, Farmington 28mar64 t 38th 28sep64
 Co. E—John Thompson, Lima 31mar64 fldt 17jun64 Peterseburg
 Co. F—Lars Olson, Peru 31mar64 fngt 30jul64 Petersburg d 3 nov64 Danville
 Ole Peterson, Peru 31mar64 srt 30jul64 Petersburg frav v regts udmønstring
 Isaac Selleck, Hudson 31mar64 fldt 18jun64 Petersburg
 Co. G—Christian Bergman, Eau Galle 29mar64 fldt 30jul64 Petersburg
 Nils Brynjulson, Decorra 23nov64 srt 2apr65 Petersburg udm 27mai65
 Jens Haisteinson, Menomonie 27mar64 crpl udm 27jul65
 Thos. H. Lea, Friendship 31mar64 fldt 30jul64 Petersburg
 Hans B. Warner, Martell 28mar64 srt fngt 30jul64 Petersburg V R C 24apr65 afsk 17jul65
 Co. H—Lewis M. Erickson, Beloit 17nov63 crpl srt 17jun64 Petersburg udm 27jul65
 Chas. B. Foss, East Oasis 17nov63 srt 17jun64 Petersburg udm 27jul65
 Co. I—James A. Bronson, Holland 18nov64 udm 14jun65
 Henry Donaldson, Lancaster 19nov64 udm 27jul65
 Peter J. Johnson, Galesville 14dec63 srt 30sep64 Poplar Grove Ch Va udm 3aug65
 Solomon Robertson, Viroqua 18nov63 udm 27jul65
 Jacob Thon, Milwaukee 23feb65 udm 27jul65
 Co. K—Halvor Amundson, Milwaukee 28mar64 udm 27jul65
 Andr. Anderson, Utica 11nov64 udm 27jul65
 Ole Christopherson 1st, Adams 29sep64 udm 4jun65
 Ole Christopherson 2d, York 29sep64 udm 4jun65
 John Knudson, Lunde, Springdale 19sep64 udm 4jun65 bor Pigeon Falls
 Gunder Nelson, Milwaukee 18apr64 srt fngt 30jul64 Petersburg rapporteret dgd 20mai65
 Henry Olson, . . . 29sep64 udm 4jun65
 John A. Swenson, Troy 25mai64 crpl udm 27jul65
 Thorsten Thorstenson, Sterling 8okt64 crpl udm 27jul65
 Christian Larson, Burton 1feb65 udm . . .

Liste over bygdslagene,

med først hvert lags formand, dernæst dets sekretær:
 Valdris Samband, N. N. Websen, 3109 Oakland Ave., Minneap-
 oolis, Minn.; N. M. Sundheim, Minneapolis, Minn.
 Telelaget, N. A. Trovaten, Fargo, N. Dak.; N. N. Rønning, 1215
 E. 35th St., Minneapolis, Minn.
 Hallinglaget, Dr. Olaf Th. Sberping, Fergus Falls, Minn.;
 Timan L. Ovarve, Jessenden, N. Dak.
 Numedølslaget, G. S. Strøm, Hillsboro, N. Dak.; D. O. Enes-
 tvedt, Sacred Heart, Minn.
 Gudbrandsdølslaget, Rev. L. P. Thorveen, St. James, Minn.;
 Ivar Østiad, 1302 Washington Ave. S., Minneapolis, Minn.
 Trønderlaget, Sigurd O. Ganger, Yankton, S. Dak.; Prof. J.
 Dorrum, Fergus Falls, Minn.
 Nordlandslaget, Rev. J. A. Johansen, Spicer, Minn.; John
 Gregor, Fort Ransom, N. Dak.
 Tognalaget, C. N. Hopperstad, Albert Lea, Minn.; D. E. Wil-
 liamson, Watonna, Minn.
 Selbulaget, N. O. Serum, Halstad, Minn.; O. S. Hgsem, Prince-
 ton, Minn.
 Pøjslaget, Judge Grindeland, Warren, Minn.; Arthur Markve,
 515 N. W. Life Bldg., Minneapolis, Minn.
 Sertesdølslaget, Bj. Bjørnaraa, Homme, Minn.; Gustav Torqu-
 son, Glenwood, Minn.
 Nordfjordlaget, Rev. N. J. Meland, Lodi, Wis.; Dr. Carl Kol-
 jeth, Broton, Minn.
 Landingslaget, G. A. M. Steen, Northfield, Wis.; C. S. Beck,
 Lake Preston, S. Dak.
 Totningslaget, Johan C. Gran, Spring Grove, Minn.; Christman
 Berg, 3028 Cedar Ave. Minneapolis, Minn.
 Tjerdølslaget, N. T. Moen, Fergus Falls, Minn.; Ole Høiberg,
 Kathryn, N. Dak.
 Søndmørslaget, J. Martin Hansen, 3008 Park Ave. Minneapo-
 lis, Minn.; M. Spholt, Madison, Wis.
 Mjøsenlaget, Dr. C. L. Opfal, Red Wing, Minn.; Otto P. N.
 Hjermstad, Chippewa Falls, Wis.
 Gadelandslaget, E. A. Walby, Hudson, Wis.; Per Jacobson,
 Hudson, Wis.
 Solunglaget, Amund Njimo, Grand Forks, N. Dak.; C. M.
 Berg, McIntosh, Minn.
 Sigdølslaget, G. T. Braatlien, Rotshah, Minn.; G. T. Hagen,
 Crookston, Minn.
 Wisconsin Telelag, Rev. E. E. Urberg, Blair, Wis.; John Hel-
 land. (Afdeling af Telelaget.)
 Iowa Telelag, Rev. N. J. Torgerson, Lake Mills, Iowa; E.
 S. Tveed, Lake Mills, Iowa. (Afdeling af Telelaget.)

Linjølager, Halvor Odegaard, Oldham, S. Daf.; Lars Stenjon, Oldham, S. Daf.

Sundals-Øfendalslaget, E. G. Gladwed, Lake City, Minn.; D. J. Gravem, Towner, N. Daf.

Harbangerlaget, S. E. Ibeit, Albert Lea, Minn.; S. A. Jordahl, Sioux Falls, S. Daf.

Stabangerlaget, Rev. C. J. Eastvold, Dawson, Minn.; Berthel L. Bellefon, Jewell, Iowa.

Søndhordlandslaget, Rev. L. D. Thorsen, Dows, Iowa; Oscar Ostrem, Jewell, Iowa.

Binger, Odalen og Eidstogen Samlag, J. E. Jacobson, Dageh, N. Daf.; Edward Larven, Minneapolis.

Søndfjordlaget, Rev. Sigurd Folkestad, Strum, Wis.; Prof. J. L. Nydahl, Augsburg Seminary, Minneapolis, Minn.

Tvillingbyernes Stabangerlag, Dr. A. D. Torland, 204 Donaldson Bldg., Minneapolis; Gaaton Peterson, 322 4th St. So., Minneapolis.

Vestfytens Afdeling af Numedalslaget, G. H. Kravit, Everett, Wash.; H. D. H. Vecker, Standwood, Wash.

Bandaf Telelag, D. G. Kinney, Colfax, Wis.; E. Thompson, Colfax, Wis.

Minneapolis Trønderlag, N. Saugestad, 2220 17th Ave. So., Minneapolis; Alfred Dahl, 1501 Madison St. E. N., Minneapolis.

Romsdalslaget, Rev. Jacob Tanner, Milnor, N. D.; Ben Barrison, Saunton, Minn.

Kristianialaget, L. D. Shibley, 2650 Dupont Ave. N., Minneapolis; J. H. Bobim, 717 20th Ave. S., Minneapolis.

Nordhordlandslaget, Rev. L. L. Fylling, Woodville, Wis.; Rev. D. Moftrøm, Mt. Goreh, Wis.

Surdalslaget, Rev. H. Engh, Østrander, Minn.; Ludvig Gullickson, Spring Valley, Minn.

Se paa din adresfelap!

Finder du at du er skyldig, saa haaber vi du ikke gir dig selv fred før du betaler. Vi trænger pengene og vil modta dem med tak. Du finder adresfelappen med hele oplysningen øverit paa første side af omslaget.

17de Mai Festskrift

Udgivet i anledning af hundreaarsfesten
af den nationale festkomite.

160 sider, 200 billeder og portrætter.

Omslaget trykt i flere farver.

Dette festskrift, udgivet af den nationale 17de mai festkomite, var ikke udgivet alene for selve festen, men som et minde, der i lange tider vilde holde testen i levende erindring i de mange tusen norske hjem i Vesterheimen og som en gave, der kan sendes til slekt og venner baade her i landet og i Norge.

INDHOLD:

- I. Vort fædreland. Kort omrids af Norges historie fra de tidligste tider til aaret 1814.
- II. Begivenhederne aaret 1814.
- III. Norge efter 1814.
- IV. Bygdelagsbevægelsen.
- V. De forskellige bygdelags historie med portrætter af deres embedsmænd.
- VI. Forberedelserne for hundreaarsfesten.
- VII. Samarbeidet med Tvillingbyernes norske befolkning og andre oplysninger.
- VIII. Festprogrammet for 16de, 17de og 18de mai 1914.
- IX. Nationalsange og præmiesangene.

For at dette "Festskrift" kan komme ind i de tusen hjem er prisen sat til kun25c
Kan faaes, frit tilsendt, fra

SAMBAND

322 CEDAR AVENUE,

MINNEAPOLIS, MINN.

Lutheran Publishing House

NORTHWESTERN BRANCH

322 So. 4th St.

MINNEAPOLIS, MINNESOTA.

Vi har paa lager komplet udvalg af bibler, salmebøger og god literatur baade i det engelske og det norske sprog. Skriv efter katalog, der tilsendes frit. Skriv til vort Decorah, Iowa hus for pris paa indbinding af bøger, tidsskrifter, osv.

FRIKIRKENS BOGHANDEL

fører altid paa lager

norske, danske og engelske bøger.

Godt udvalg af bibler, nytestamenter, husandagtsbøger, huspostiller og andre opbyggelige skrifter, salmebøger, sang- og koralbøger o. s. v. Ligesaa det bedste i litteraturen, der egner sig for biblioteker, ungdoms- og læseforeninger. :- :- :-

THE FREE CHURCH BOOK CONCERN

322 Cedar Ave.,

Minneapolis, Minn.

Mindenaal for 1914.

Vedføjede billede viser i naturlig størrelse den naal som komiteen for hundredaarsfesten anskaffede til at tjene som et minde om begivenheden. Den forestiller et vikingskib, saadant som man ved brugtes den tid da vore fædre opdagede Vinland det Gode. Naalen kan faaes enten i guld kulør eller "oxidized silver." Frit tilsendt 10c. Skriv til Samband, 322 Cedar Ave., Minneapolis, Minn.